

K.67

original

K.67

KARAR KİMİN ?
Whose Life Is It Anyway ?

Yazan : Brian Clark

Çeviren: Nüvit Özdoğan

Devlet Tiyatroları
Dramaturgi Bürosu

Dram.Dakt.Mem.:G.KAZAR

28.7.1983

K İ Ş İ L E R

Ken Harrison	Hasta
Hastabakıcı Anderson	Bölüm Başhemşiresi
Kay Sadler	Stajyer Hastabakıcı
John	Erkek Hastabakıcı
Dr. Clare Scott	Kadın Doktor
Dr. Michael Emerson	Başhekim
Mrs. Boyle	Sosyal Danışman
Philip Hill	Ken'in Danışman Avukatı
Dr. Paul Travers	Hastane Psikiatra
Peter Kershaw	Ken'in Avukatı
Dr. Barr	Başka Hastanenin Psikiatri
Andrew Eden	Hastanenin Avukatı
Mr. Millhonse	Yargıç

- 1 -

BİRİNCİ PERDE

DEKOR: (Dekor, ışıkla çözümlenen çeşitli alanlardan oluşabilir
Bu alanlardan üçü zorunludur: Ken'in odası, Hemşire'nin
odası ve Başhekimin odası.)

(Hemşire ile Hemşire okulu öğrencisi KAY SADLER araba ile
girer.)

HEMŞİRE - Günaydın Mr. Harrison. Bu sabah yeni bir hastabakıcı getirdim
size.

KEN - Bak bu iyi.

HASTABAKICI SADLER - Günaydın.

KEN - Günaydın. Ne yazık ki elimi uzatamayacağım size. Öteki
hastabakıcılar gibi siz de popomla yetineceksiniz, artık.
Tepeden tırnağa bir güzel ovalayın bakalım. (Yatağın ayak
kısımını indirirler.) Asansör iniyor, jinekoloji, kadın doğum,
farmakoloji, onkoloji, kokoloji...

(Hastabakıcılar, KEN'i çevirerek sırtını ve ayak tabanlarını
alkol ve talk ile ovmaya başlar.)

KEN - Ne tuhaf, hep böyle durumları düşünmüşümdür.

HEMŞİRE - Kazaları mı yani?

KEN - Yok efendim; yatağa uzanıp iki güzel kadın tarafınızda cvulmay

HEMŞİRE - (Şakaşan ciddi) Böyle devam ederseniz genç hastabakıcılarımı
buraya göndermeye korkacağım.

KEN - Hiç korkmayın, emniyetteler.

(Dışardan telefon çalar)

HEMŞİRE - Hemşiranım, bir dakika yalnız yapabilir misiniz, acaba?

KAY - Tabi, tabi, efendim..

HEMŞİRE - Ellerinizi yıkadıktan sonra yastıkları Mr. Harrison'un arkasına yerleştiriniz.

(Hemşire çıkar)

KEN - Adınız ne sizin?

KAY - Kay.

KEN - Güzel ama Hemşiranım duymasın sizin öyle Kay dediğinizi.

KAY - Neden?

KEN - Adınızı açıklamanızı istemez de ondan. Soyadınız nedir?

KAY - Sadler.

KEN - İşte adınız nedir dediği zaman "Hemşire Sadler" diye cevap vereceksiniz. Yüzünüzde tatlı ama hiç seksle ilgisi olmayan bir gülümseme olacak.

KAY - Özür dilerim.

KEN - Ne diye özür diliyorsunuz? Pek de iyi ettiniz Kay demekle. Böyle başbaşa kalıp siz benim arkamı okşarsınız, ben de size Kay derim...

KAY - Arkanızı değil tabanınızı ovuyorum.

KEN - Canım ne güzel romantik bir havaya girmiştiniz; berbat ettiniz şimdi. Farketmez ki. Ha arkama dokunmuşsunuz, ha tabanıma, nasıl olsa... Hastanedeki ilk göreviniz mi bu?

KAY - Evet. Daha öğrencilik sürem bitmedi.

KEN - Ne zaman bitiyor?

KAY - Önümüzdeki hafta.

KEN - Burada tam gün çalışmak için desabırsızlanıyorsunuz her halde.

KAY - Hele bir okulu bitireyim!

KEN - E, bütün öğrenciler böyle der..

KAY - Siz de öğretmen miydiniz?

KEN - Aman, aman ikinci ders; "miydiniz, filân?" diye sorup pot kırtak

yok. Di'li geçmişi unutacaksın bundan böyle.

KAY - Anlıyamadım.

KEN - "Öğretmen miydiniz?" dedin. Olmaz "Öğretmen misiniz? diyeceksin. Yani şimdi sen de artık burdaki iyimserlik atölyesinin bir parçası oldun. Belkemiğim kırılmış, kırılmış ama dünya tıp tarihinde ilk kez olarak sanki iyileşecekmişim gibi numara yapacaksın. Tıpkı ötekiler gibi olacaksın! Ben de bekleyeceğim sonsuza dek.

KAY - Üzdünüz beni şimdi.

KEN - Hiç üzülme, Kay, sen şimdi burada benim için ılık bir melten gibisin.

(Hemşire döner)

HEMŞİRE - Bitti mi, Hemşire?

KEN - Durun canım, daha yeni başladık.

KAY - Bitti, efendim.

(Ken'i sırt üstü yatırıp yatağı düzeltirler.)

KEN - Yeni hastabakıcınızdan ötürü sizi kutlarım. Canavarlar alayında te' ihšana benzeyen o.

HEMŞİRE - İyi vakit geçirdiniz demek.

KEN - Yazık ki bir adını öğrenebildim o kadar. Adı... Hemşire Sadırmış. Burada çalışmak için de can atıyormuş...

HEMŞİRE - Sizin yanınızda beş dakika kaldıktan sonra hâlâ burada çalışmak istiyorsa her şeye katlanabilir demektir.

KEN - Katlanmasına gerek yok; dümdüz yatsın yeter.

HEMŞİRE - Gece hemşiresi iyi uyuduğunuzu söyledi.

KEN - Hoho! Kandırdım demek... Sizin hemşire son turunu da attıktan sonra bizim ahbaplardan biri geldi, beni tuttuğu gibi kaçırdı burdan... gece kızak kaymaya gittik. Kıyak değil mi?

HEMŞİRE - Çok!... Eminim iyi eğlenmişsinizdir.

KEN - Eğlenmesine eğlendik de arkadaş kızığını evde unutmuş, kızak yerine bizi kaydırdı dağdan aşağı.

HEMŞİRE - (Arkasına yastık koyar) Bak, bu daha iyi oldu şimdi. Nasıl rahat mı?

KEN - Öyle rahat ki, yumuşaktan da öte. Hiç bir şey hissetmiyor insan.

HEMŞİRE - Hadi şimdilik hoşça kalın, Mr Harrison.

(Çıkarlar)

KAY - Hiç iyileşme umudu yok mu efendim?

HEMŞİRE - Ne yazık ki yok.

KAY - Peki n'olacak?

HEMŞİRE - Bir süre daha burda yattıktan sonra sürekli kalacağı hastahaneye nakledilecek;

KAY - Ömür boyu hastahane mi yatacak yani?

HEMŞİRE - Öyle.

(Erkek hastabakıcı JOHN elinde tepsi ve tıraş malzemesiyle koridorda görünür.)

JOHN - Günaydın, efendim.

HEMŞİRE - Günaydın John, Mr Harrison'a mı gidiyorsun?

JOHN - Evet efendim.

HEMŞİRE - Kendi hazır.

JOHN - Peki efendim.

(John elektrikli tıraş makinesini almak için özel odaya gider)

KAY - Kaç aydır yatıyor burada?

HEMŞİRE - Dört ay oldu.

KAY - Daha ne kadar kalacak dersiniz?

HEMŞİRE - Çok kalmaz. Arabayı koğuşa götürün, Hemşire! Mr Philips'e bakmam lâzım.

(Hemşire odasına geçer. John, KEN'in koğuşuna gider. Makineyi prize takarak KEN'i traş etmeye başlar.)

JOHN - Günaydın, Mr. Harrison...

KEN - Çimleri biçmeye mi geldin?

JOHN - Öyle.

KEN - Güzel... İyi biç de dümdüz olsun ha...

JOHN - İşimiz bu...

KEN - Peki bahçıvan kardeş şu çiçeğe biraz gübre koysan da kendine gelse, olmaz mı?

JOHN - Bak o işe ben karışmam. Bu bağda rençberim ben sadece. Gübreye, boka püsüre bahçıvan başı karışır.

KEN - E, bu boka da sen karışırsen n'olur sanki. At kubura gitsin.

(Hemşire kapıdan başını uzatır.)

HEMŞİRE - John.

JOHN - Buyrun efendim?

HEMŞİRE - Elini biraz çabuk tut, Dr. Scott bu sabah her halde erken gelir. Konsültasyona çıkacak.

JOHN - Olur efendim.

(Hemşire odasına gider.)

KEN - Tanrıların ziyareti var.

JOHN - Efendim.

KEN - Tanrılar dünyamızı ziyarete geleceklermiş.

JOHN - Ha evet, kendilerini bir şey sanıyorlar.

KEN - İyi ya işte, o şeyle bu şeyi karıştırırsın iyi gübre olur. Ha sahi, senin o arkadaş n'oldu? Hani senden önce bu işe bakan arkadaş?

JOHN - Bilmem. Arabaya atlayıp kuzeye gitmiş galiba; öyle duydum. Evlenecekmiş diyorlar.

KEN - Kimle? Kamyon şöförüyle mi?

JOHN - Dedikodu yapma sen de şimdi.

KEN - Dedikodu yapmıyorum, kıskanıyorum. Bağışla beni. Oturmuşum burda..
Kınıyorum biteviye. Bu sabah yatağın ters tarafından kalktım da
diyemem ama... Tıraş bitmedi mi daha? Nasıl, bıçak kemiğe dayandı
mı? Çok kalacak mısın burda?

JOHN - Profesyonel oluncaya kadar.

KEN - Hangi alanda?

JOHN - Müzik. Ufak bir orkestramız var. Bandoyla karışık bir şeyler
yapıyoruz.. Televizyona çıkabilirsek köşeyi döndük demektir.

KEN - Mükemmel... Gerçekten mükemmel... Öyle bando karışımı orkestralara
bayılırım. Tenekeçalmak filân. Şurada bizim de kuyruğumuza teneke
bağlasalar fena olmayacak ama nerde o güller...

JOHN - O da olur, o da olur.

(John tıraş makinesini bırakır, parmaklarını KEN'in üzerinde
hafifçe gezdirerek iksilofon çalar gibi yapar, bir yandan da ritmik
vücut hareketleriyle şarkı söyler. KEN çok hoşlanır. Kadın hekim
Dr Scott girer. John durur.)

DR SCOTT - Ben mâni olmayayım.

JOHN - Hayır, hayır... zaten bitti işim.

(Makineyi bir kez daha dolastırır.)

KEN - Karşınıza en yakışıklı halimle çıkayım dedim, Doktor.

JOHN - Tamam... Oldu işte.

(Kapıya doğru gider.)

KEN - Yeni melodiler isterim ha. Hem bak, Doktor hanımda kafama birkaç
delik delerse, kulağımdan üfler okarina gibi çalarsın beni..

JOHN - Şimdilik hoşça kalın.

(JOHN, sırttır, çıkar.)

DR SCOTT - Bu sabah, pek şen ve şakraksınız!

KEN - (İronik) Evet, ne şahane değil mi? Ruhun üstünlüğü!

DR SCOTT - (Kuru) Evet, ruhunuzun sağlıklı olduğuna sevindim şimdi. Bakalım ciğerleriniz ne âlemde?

(Cebinden steteskopunu çıkarır, KEN'in göğsüne dayar.)

KEN - (Şarkı söyler) Güm güm de güm güm.

DR SCOTT - Susun. Sağır edeceksiniz beni.

KEN - Özür dilerim.

(DR SCOTT dinlemeyi sürdürür)

Neler diyor?

DR SCOTT - (Teslim olur) Kim neler diyor?

KEN - Kalbim tabii. Acep hangi sırları ifşa eyliyor?

DR SCOTT - Altı ay öncesinden daha iyiyim diyor.

KEN - Ne yürekli kalptir o. Sırlarını saklamasını iyi bilir..

DR SCOTT - Neymiş o sırlar?

KEN - Güm güm diye attığını duydunuz değil mi? Güm güm diye, iki kere..

DR SCOTT - Tabii...

KEN - Hah işte kırıldığı için öyle atıyor. İkiye bölündüğü için. Ana her parçası hiç yılmadan çarpmaya devam ediyor, beyaz önüne kadınım da kadınım diye diye...

DR SCOTT - Bana normal bir kalp atışı gibi geldi.

KEN - Ya! Bu sabah konsültasyon mu var?

DR SCOTT - Var, evet.

KEN - Desenize Başhekimimiz, Olimpos'tan inen Zeus gibi maiyetindeki su perileri ve tanrıçalarla birlikte arz-ı endam edecekler.

DR SCOTT - Bence haksızlık ediyorsunuz..

KEN - Neden?

DR SCOTT - Başhekimimiz hastalarına çok düşkündür, Hem de çok.

KEN - Demek öyle.

DR SCOTT - Elbette öyle. Sizi buraya getirdikleri gün canını dişine taktı, hayatınızı kurtaracağım diye. Hastaları onun için her şeydir.

KEN - Biraz saygısızlık ettim, değil mi?

DR SCOTT - Olur böyle şeyler.

KEN - Ama artık yavaş yavaş neden, niçin diye sorma zamanı geldi sanırım.

DR SCOTT - Niçin?

KEN - Evet, niçin, ne için? Bu didinmeleriniz ne için? Hikâyeyi biliyorsunuz, dağ doğura doğura bir fare doğurmuş; insan değil de fare. Siz ama bir de farenin halini düşünün bir kere. Siz bir fare olduktan sonra, ananız dağ olmuş ne yazar?

DR SCOTT - Yine görüşeceğiz... Dr Emerson'la birlikte birazdan gene geleceğim.

KEN - DR Emerson ve Hayvanları Limited Şirketi.

DR SCOTT - Limited, sınırlı demektir. Bizse pek de öyle sınırlı değiliz canım. Hiç de değiliz.

(Çıkar, yürür. HEMŞİRE'nin oda kapısını açar. HEMŞİRE masada bir şeyler yazmaktadır.)

DR SCOTT - Hemşirânım, Mr Harrison... Mr Harrison bu sabah biraz fazla huzursu gibi geldi bana.

B. HEMŞİRE - E, canına tak demeğe başladı tabii.

DR. SCOTT - Reçeteyi değiştirip bir müsekkin yazıyorum. Dr. Emerson'la da konuşacağım. Teşekkür ederim, Hemşirânım.

(Kapıyı kapayıp koridordan KEN'in odasına doğru bakar. HEMŞİRE SADLER elinde özel çanakla kapıdan içeri girmektedir.)

KEN - Hurilerin hurisi, cennet taamıyla görüldü.

KAY - Efendim?

KEN - Hiç bir şey. Hiç bir şey. Şaka ediyordum, o kadar.

KAY - Kahvenizi getirdim.

KEN - Şimdi şaka etme sırası sizde galiba.

KAY - Şaka etmiyorum.

KEN - O getirdiğiniz kahve değil, kahve çeşnili süt.

KAY - Fena mı?

KEN - Fenasına fena değil de sahici kahve olsa daha iyi olurdu. Şöyle sıcak, şekersiz mekersiz, acı bir kahve. Şöyle dişimi geçirip bir güzel çiğneyebileceğim bir kahve...

KAY - Peki, Hemşiranıma bi sorayım.

KEN - Bence lüzum yok..

KAY - Neden?

KEN - Çünkü bir saate kadar bana küçük, yuvarlak bir hap getireceksin; ondan sonra bu hap penbe bir gözlüğe dönüşecek. Beni dinlendirecek, rahatlatacak ve bir an için senin ne harika bir vücuda sahip olduğunu bana unutturacak.

KAY - Mr. Harrison... Ben... ben...

KEN - (Gerçekten üzgün) Özür dilerim. Gerçekten özür dilerim. Hancım senden almak istemiyorum. Senin hiç bir suçun yok. Sen sadece ateş tarrıçası Vesta'nın hizmetindeki bakirelerden birisin. Bakire dediğim için de özür dilerim.

KAY - Kahveniz soğumadan içseniz bari.

(Yudum yudum içirir.)

KEN - Haklıymışım; sütlü bir şey bu... Neden hastabakıcılığı seçtin?

KAY - Daha hastabakıcı değilim ki...

KEN - Öylesin öyle...

(Kay gülümser.)

Hemşire Sadler!

KAY - Sersemin biri dediniz benim için her halde.

KEN - Yok efendim, alâkası yok.

KAY - Hemşire "kahve olmadığını söyleyebilirsiniz" demişti ama...

KEN - E e?

KAY - Ben yuttururum sanmıştım aklımca.

KEN - Neden hastabakıcılığı seçtiğini söylemedin.

KAY - Ne bileyim. Hep hastabakıcı olmak istedim işte. Siz neden heykeltraşlığı seçtiniz?

KEN - Bakıyorum çabuk öğrenmeğe başladın.

KAY - Neyi?

KEN - Hasta kişisel sorular sormaya başladı mı duymazlıktan geleceksin. Ya konuyu değiştireceksin, ya da, en iyisi, kendin bir soru soracaksın!

(Kay gülümser)

KEN - Hemşire sana bunu da tembih etmedi mi?

KAY - Eh, aşağı yukarı etti...

KEN - Demek profesyonellik yolunda ilerledin.

KAY - Galiba.

KEN - Bir daha karşımda bu pis numaraları istemiyorum. İğrenç bir şey bu. Hastaların zekâsına biraz olsun saygı gösterilse çok daha iyi olur.

KAY - Öfkelisiniz bugün. Eğer ben bir şey yaptımsa...

KEN - Yok yok sen değil Kay. Sen değil. Ben asıl kendime kızıyorum.

(Hemşire kapıyı açar)

B. HEMŞİRE - İşiniz bitti mi, Hemşire? Dr. Emerson geldiler.

KAY - Bitti efendim. Ben de şimdi geliyordum zaten.

HEMŞİRE - Çarşafı düzeltiver.

(Kapıyı açık bırakarak çıkar.)

KEN - Acayip yer şu hastaneler. Boyun kemiğinin kırılmasına izin var da çarşafın kıvrılmasına yok!!

(KAY çarşafı düzeltirken Dr. EMERSON, HEMŞİRE ve Dr. SCOTT ile girer.)

DR EMERSON - Günaydın.

KEN - Aydın.

DR EMERSON - E nasılsın bakalım bu sabah?

KEN - Gördüğünüz gibi sağa sola koşturup duruyoruz.

(Dr. EMERSON yatağın ayak ucundan şemayı ve notları alır)

DR EMERSON (Dr. Scott'a) Bakıyorum, diazepam yazmışsınız.

DR SCOTT - Evet.

DR EMERSON - Fibreklerde düzelme var.

DR SCOTT - Evet kandaki üre miktarı normale döndü, kültürler de temiz çıktı.

DR EMERSON - Güzel... Güzel. Ama her ihtimale karşı gene dikkatli olalım.

DR SCOTT - Evet, tabii efendim.

DR EMERSON - Güzel... E, Mr Harrison, bakıyorum düzlüğe çıktınız artık.

KEN - Peki öyleyse ne zaman taburcu edeceksiniz beni?

DR EMERSON - Ona cevap vermek biraz güç.

KEN - Acaba? Acaba hiç taburcu edecek misiniz beni?

DR EMERSON - Taburcu etmemize gerek yok. Siz bizi bırakıp gideceksiniz elbette bir gün.

KEN - Taburcu mu olacağım yoksa başka bir hastaneye mi nakledeceksiniz?

- DR EMERSON - Bu hastane kritik durumdaki hastalara bakar. Belirli bir dengeye varıldıktan sonra daha rahat, daha sessiz bir hastanede bakıma devam edilebilir.
- Yani siz burada bitkiyi sadece yetiştiriyorsunuz; ama deplamak için başka yere sevk ediyorsunuz öyle mi?
- DR EMERSON - Özür dilerim ama anlayamadım.
- KEN - Sanırım anladınız. Lütfen açıkça söyleyin, hastabakıcıların yardımı olmaksızın kendimi kısmen olsun idare edebilme şansım nedir?
- DR EMERSON - Her hangi bir hastalığın seyir ve sonucu hakkında kesin mütalâada bulunmaya imkân yoktur.
- KEN - Ben size kutsal kitaba el basarak bana garanti verin demiyorum, sadece meslekî mütalâanızı soruyorum. Bir daha yürüyebilecek miyim, Doktor?
- DR EMERSON - Hayır.
- KEN - Elimi kolumu oynatabilecek miyim?
- DR EMERSON - Hayır.
- KEN - Teşekkür ederim.
- DR EMERSON - Neye teşekkür ediyorsunuz?
- KEN - Doğruyu söylediğiniz için.
- DR EMERSON - E, evet... Ama ben sizin yerinizde olsam bunu kurmam şimdi. İnsanların olamaz sanılan nelere katlandıklarına tanık oluyoruz. Dr. Scott yardımını göreceğiniz bir müsekkin yazmış. (Dr. SCOTT'a) Mrs Boyle'u da çağırırsanız iyi olur.
- DR SCOTT - Evet, tabii efendim.
- DR EMERSON - Neler yapabildiğinizi gördükçe siz de şaşıracaksınız, Hadi geçmiş olsun.
- (Koridora geçerler)

DR EMERSON - Ne miktar yazmıştınız?

DR SCOTT - Günde üç defadan iki miligram.

DR EMERSON - Bu çok az. Beş miligrama çıkarabilirsiniz.

DR SCOTT - Peki efendim.

DR EMERSON - En geç bir ay içinde buradan nakledilebilecek duruma getirebilmeliyiz. O yataklar son derece değerli.

DR SCOTT - Öyle.

DR EMERSON - Eh, teşekkürler, Doktor. Ben kaçıyorum, Komite toplantısı var.

DR SCOTT - O toplantılardan nefret ediyorsunuz sanıyordum.

DR EMERSON - Orası öyle de yeni bir cihaz peşindeyiz. Kalp hastaları için bir ünite... Çok önemli, çok..

DR SCOTT - İyi şanslar öyleyse.

DR EMERSON - Teşekkürler, Clare.

(Çıkar. DR SCOTT, HEMŞİRE'nin odasına doğru yürür, kapıdan başını uzatar)

DR SCOTT - Mr Harrison için müsekkinin temin ettiniz mi?

HEMŞİRE - Evet, efendim. İlkini saat 12'de verecektim.

DR SCOTT - Lütfen şimdi verin.

HEMŞİRE - Peki efendim.

DR SCOTT - Teşekkür ederim. (Giderken durur.) Yok, daha iyisi... siz onu bana verin de ben kendim götüreyim. Hem konuşmuş oluruz biraz.

HEMŞİRE -Buyrunuz.

(Üzerinde bir hap ve felçliler için özel su fincanı olan bir tepsi uzatır.)

DR SCOTT - Sağ olunuz.

(Odaya gider, içeri girer.)

Size yardımcı olacak bir şey getirdim.

KEN - O, meğer ne yüksek kalitede hastabakıcılarımız varmış da haberimiz yokmuş.

DR SCOTT - E, bu hastane böyledir işte. En iyisinden şaşmaz.

KEN - Beni şımartıyorsunuz, Doktor; böyle giderse tenkiyemi de Başhemşiranım yapsın diye ısrar edeceğim.

DR SCOTT - Hay hay. Yapmadığı şey değil ki. Bu ne ilki olur, ne de sonuncusu.

KEN - Demek Başhemşiranım da ta en aşağıdan başlayıp buraya kadar yükselmiş, öyle mi?

DR SCOTT - Hep öyledir.

KEN - Her halde daha okul sıralarındayken öyle öğretiyorlardır. Hastaların altından sürgüyü çeken her hastabakıcı bir gün hastaneye başhemşire bile olabilir diye. Siz odaya girer girmez kendimi insan gibi hissettim bir an.

DR SCOTT - Buna sevindim.

KEN - Ama şimdi her şeyi berbad edeceksiniz.

DR SCOTT - Nasıl?

KEN - Müsekkin alarak.

DR SCOTT - Ben mi alacağım müsekkini?

KEN - Hayır hayır, müsekkini ben alacağım ama teskin edilmeye ihtiyacı olan ben değilim, sizsiniz.

DR SCOTT - Dr Emerson'la ben düşündük ki...

KEN - Endişeli endişeli baktınız bana demin, ikiniz de. Öyle ya elinizden gelen hiç bir şey yok; Ben felç olmuşum, siz de, tabir caizse, hadım. Bir şey yapamamak sizi rahatsız ediyor, çünkü duyarlı bir insansınız. Ve duyarlı bir insan olarak da böyle aciz, çaresiz kalmayı kabul edemiyorsunuz bir türlü. Tek

şey var yapabileceğiniz. O da benim düşünmemi önlemek, yani sizi rahatsız etmemi önlemek. Onun için bana hap veriyorsunuz, kendinizi de huzur.

DR SCOTT - Acı bir teşhis bu.

KEN - Ama gerçeğe yakın, değil mi?

DR SCOTT - İçinde gerçek payı olabilir, ama hepsi bu değil ki.

KEN - Değil her halde.

DR SCOTT - Kendinizi dinlemenin bir anlamı yok. Gerçekleri biliyorsunuz. Gidip başınızı duvara vurmakla bir şey kazanamazsınız.

KEN - Bir kafamda duygu kalmış zaten. Belki de kafamı duvara vurmakta yarar vardır.

DR SCOTT - Peki ya kafanıza bir şey olursa?

KEN - Yani fittirirsem mi demek istiyorsunuz?

DR SCOTT - Evet.

KEN - İşte o zaman tam olurdu, ama daha fittirmiş değilim. Tek yerinde olan şeyim bilincim. O bilince de sahip çıkıp varacağım sonuçlar doğrultusunda bir şeyler yapmam gerek.

DR SCOTT - Elbette.

KEN - Güzel. Öyleyse o hapi siz alın sakinleşmek istiyorsanız, çünkü ben istemiyorum.

DR SCOTT - Reçeteye verilmiş bir ilaç bu.

KEN - Hadi canım sen de, Doktor. Yazdığınız o reçeteler sanki Sina dağında nazil olmuş! Ama bakın o tabletlerin üzerindeki yazılar İbranice değil.

DR SCOTT - İlaça daha vakit var nasıl olsa. On ikide verilecek. Bir bakarız.

KEN - İnsan uyku ilacı alayım mı, almayayım mı diye karar veremiyorsa uykuya yatmalı derim ben. Dr Emerson'la görüşürseniz hapa ihtiyacım olmadığını ona söyleyiverin lütfen; ben hapi yamışım

zaten.

(DR SCOTT gülümseyerek çıkar. Tekrar HEMŞİRE'nin odasına gider.)

SCOTT - Hap vermedim kendisine... Biraz bekleyelim diyorum.

HEMŞİRE - Reçetede değişiklik yaptınız mı?

DR SCOTT - Hayır.. daha yapmadım.

(Bir yığın evrak alıp bir şeyler yazmaya başlar. Burası kararı ken
yıkama yeri aydınlanır. KAY sterilizatörden böbrek küveti ve
aletleri çıkarmaktadır. JOHN yavaşça arkadan sokulup KAY'ı belinden
kavrar. KAY fırlar, boğuk bir ses çıkarır ve tabaklardan birini
düşürür.)

KAY - Of sen miydin gene... yapmasana böyle şeyler canım..

JOHN - E n'apalım, tutamadım kendimi işte. Baktım karşımda mavili beyazlı
bir melek; gözümde kırmızı şimşekler çaktı birden bire; İngiliz
bayrağını görüyorum sandım, hemen sarılıverdim.

(KAY dönünce JOHN ile karşı karşıya gelmiştir. JOHN, kolları
kızın iki yanından uzanmış olarak, masaya tutunmaktadır.)

KAY - Bırak beni diyorum. Bütün işin gırgır...

JOHN - Yok n'apacaktım? Ciddiye alınacak tarafı var mı buranın?

KAY - Neden olmasın?

JOHN - Morgun bekleme odası burası kızım.

KAY - Laf mı senin bu söylediğin? Herkes ölmüyor ki burda.

JOHN - Yok canım?

KAY - Ne sandın. Meselâ Mr Trevellyya! Yarın taburcu oluyor.

JOHN - Üçüncü kalp krizinden sonra ha! Ben onun yerinde olsam hastane
arabasına binerken gidiş dönüş bileti alırdım.

KAY - Yani bırakalım da ölsünler mi hastalar? Meselâ Mr Harrison gibi
hastalar.

- Bu adamı burada tutmak kaç para patlıyor hiç düşünün mü? Biz binlerce
papel.

KAY - Para her şey değil ki...

JOHN - Afrika'da kızamaktan günde binlerce çocuk ölüyor. Her birine beş
lira ayırsan kurtulurdu hepsi. Bu işin bir tarafında bir sakatlık
var.

KAY - Ben onlar ölsünler demedim ki... Ama Mr Harrison'un yaşatmakla
o çocuklar kurtulacak değil her halde.

JOHN - Orası öyle.

(Yine KAY'e yaklaşır.)

Hemşire Sadler, gözlerinin içine baktıkça belkemiğimden aşağı
doğru bir şeyler oluyor bana.

KAY - Of John, kes artık...

(Geriye doğru kaçar.)

JOHN - Hadi bu akşam bir yere gidelim birlikte..

KAY - Yarın imtihanım var, çalışmam lâzım.

JOHN - Ben yardım ederim sana... Anatomî uzmanıyım ben. Klüp Barbados'a
gidip biraz dans eder, içeriz, ondan sonra da, anatomi çalışırız.

KAY - Yapma diyorum sana.

(JOHN, KAY'in başını tutup ellerini aşağı kaydırır.)

JOHN - (Melodiyle söyler) A bak, kafa kemiğini tutturmuşlar boyun
kemiğine, boyun kemiğini tutturmuşlar omuz kemiğine, omuz
kemiğini tutturmuşlar.. göğüs kemiğine...

(KAY tam zamanında kaçar. Geri geri odadan çıkarken gürültü nedir
diye öğrenmeğe gelen HEMŞİRE'ye çarpar.)

KAY - Ah, çok özür dilerim, efendim.

HEMŞİRE - Biz burada kaza yapmak için değil, kazaya uğrayanları tedavi
etmek için bulunuyoruz.

KAY - Hayır efendim... Evet efendim.

HEMŞİRE - Bütün gün aletlerle mi meşgul olacaksınız?

KAY - Hayır, efendim.

(Çabucak kaybolur.)

HEMŞİRE - Sizin yapacak bir işiniz yok mu, John?

JOHN - İş o kadar çok ki efendim hangisinden başlayacağımı şaşırdım.

HEMŞİRE - Tanrı kimseyi şaşırtmasın, John.

JOHN - Çok doğru efendim.

(HEMŞİRE uzaklaşır JOHN omuz silker, gider. Işıklar sönerken

DR EMERSON'un bürosu aydınlanır. EMERSON telefondadır.)

EMERSON - Anlıyorum, yatırım olarak bir külfet gibi görünebilir ama buna karşılık hastabakıcı giderlerinden bir tasarruf sağlamış olacağız. Şu anda kalp hastalarımızın sayısı dört. Bu cihaz sayesinde günde en az bir hastabakıcı tasarruf edebileceğiz. Cihazı Başhemşiranımın odasına yerleştiririz.. evet biliyorum..

(DR SCOTT KAPIYI TIK TIK VURUR VE İÇERİ GİRER.)

Alo... iyi ya... hadi işte, dostum, benim şimdi gitmem lâzım...

Yönetim kuruluna sonunda tasarruf sağlayacağımızı iyice belirt, olmaz mı... peki... hadi sağol..

(Telefonu kapatır.)

DR SCOTT - Bakıyorum hâlâ şu kalp cihazı için nefes tüketip duruyorsunuz.

DR EMERSON - Allah kahretsin şu idare kısmını.. Doktor olacağıma muhasebecilik tahsil etseymişim bu işi her halde daha iyi becerirmişim... neyse, sizi dinliyorum.

DR SCOTT - Harrison.

DR EMERSON - Bir şey mi nüksetti çene?

DR SCOTT - Hayır, tersine.

- SCOTT -- Müsekkin almak istemiyor.
- DR EMERSON - İstemiyor mu? Bu ne demek?
- DR SCOTT - Bilincine tam hakim olmak istediğini söyledi.
- DR EMERSON - İlaç almanın zararları diye bir yığın propaganda yapılırsa böyle olur işte. Haklı oldukları taraflar da yok değil ama, böyle gerekli durumlarda da hasta tedirgin oluyor işte.
- DR SCOTT - Bu durumda belki de Harrison haklı.
- DR EMERSON - Haklı mı? Siz ilacı yazdığınız zaman ihtiyacı var diye düşünmüştünüz her halde.
- DR SCOTT - Evet.
- DR EMERSON - Ben de hastayı gördüğüm zaman size hak vermiştim...
- DR SCOTT - Öyle.
- DR EMERSON - Çok küçük bir miktar yazmıştınız, öyle değil mi? Günde iki miligram.
- DR SCOTT - Evet.
- DR EMERSON - Bundan azı zaten hiç bir işe yaramaz. Hatırlayacaksınız, ben günde 5 miligrama çıkarabilirsiniz demiştim. Biliyoruz bu ilacın psikiatrik dozu günde 10 - 15 miligramdır.
- DR SCOTT - Biliyorum, ama Mr Harrison psikiatrik bir hasta değil ki.
- DR EMERSON - Peki sonunda nasıl ikna ettiniz ilacı almaya?
- DR SCOTT - Etmedim.
- DR EMERSON - DURUN ŞİMDİ, İYİCE anlaşalım. Bu sabah hastanızı muayene ettiğinizde, dikkatli ve sorumlu bir hekim olarak hastanızın belirli bir ilaca ihtiyacı olduğuna karar verdiniz.
- DR SCOTT - Evet.
- DR EMERSON - Hastayı ben de gördüm ve sizin kararınıza iştirak ettiğimi belirttim.

DR SCOTT - Evet.

DR EMERSON - Ama siz bu iki yetkili ve sorumlu kişinin kararını bir kenara itip bu alanda hiç bir ehliyeti olmayan bir kişinin görüşünü kabullenmeye kalkışıyorsunuz.

DR SCOTT - Bu alanda ehliyetsiz olabilir ama sonuçtan etkilenecek olan kendisi.

DR EMERSON - Bizim kararımız objektif bir karar. Onunkiyse tamamen subjektif.

DR SCOTT - Ama bu durumda subjektif bir karar daha geçerli değil mi sizce? Nihayet söz konusu olan onun vücudu. Ne hissettiğini de o bizden daha iyi bilir.

DR EMERSON - Ama belirli ilaçlar ve bu ilaçların etkisi konusunda bir bilgisi yok.

DR SCOTT - İlaçların etkisini doğrudan doğruya hissedene yine kendisi.

DR EMERSON - Bu bir şeyi değiştirmez. Bilgisi, yüzlerce hasta müşahade edilerek edinilmiş bir bilgi değil. Bizim klinik kararımıza meydan okuyabilecek bir bilgiye sahip değil kendisi.

DR SCOTT - Ama meydan okuyor işte. Kuvvetli bir müsekinle bilincinin körleştirilmesine karşı çıkıyor.

DR EMERSON - Şok halinde buraya getirdikleri zaman serum vermemize karşı çıktı mı? Nefes alamaz haldeyken Aminofilin ve yüksek dozda kortizon tedavimize hayır dedi mi?

DR SCOTT - Saydıklarınız acil bir durumda verilmiş kaçınılmaz kararlardı.

DR EMERSON - Şimdiki kararımız da kaçınılmaz nitelikte.. Hastanın bilincinin yerinde olması bizim mutlak sorumluluğumuzdan vazgeçmemiz anlamına gelmez. Hastanın halen gücünü arttırabilmek için elimizden geleni yapmak zorundayız.

DR SCOTT - Uyuşturucu bir ilaç vermekle hastanın bilincini nasıl arttıracamız?

DR EMERSON - Asıl bu şekilde bilincinden yararlanmasını sağlayabileceğiz.
Clare, bu hastanın bize ihtiyacı var. Yardım edeceğiz ki gerçek sorununun bilincine varabilsin. Durumunu kabul edebilecek hale getirmeliyiz onu... Ancak o zaman, bilincine tam olarak sahip olmanın ona bir yararı olabilir... Sana tableti almayacağını mı söyledi?

(DR SCOTT başı ile evet işareti verir. DR EMERSON telefon alıcısını kaldırıp bir numara çevirir. HEMŞİRE'nin odasında telefon çalar.)

HEMŞİRE - Alo. Hemşire Anderson.

DR EMERSON - Ben Emerson. Lütfen Mr Harrison'a verilmek üzere 5 miligramlık diazepam hazır edin.

HEMŞİRE - Peki, efendim.

DR EMERSON - Ben şimdi geliyorum, iğneyi ben yapacağımı

HEMŞİRE - Peki, efendim.

(Telefonu kapatıp şırıngayı hazırlamaya başlar.)

DR SCOTT - Benim de bulunmamı ister misiniz?

DR EMERSON - Hayır... gereği yok.

DR SCOTT - Teşekkür ederim.

(Kapıya doğru gider.)

DR EMERSON - Harrison zeki, duygulu, ifade yeteneği olan bir insan.

DR SCOTT - Öyle.

DR EMERSON - Ama kendi değerlerinizi de küçümsemeyin, lütfen. İlk kararınız doğrudu, Clare.

(DR SCOTT peki anlamına başını sallar ve çıkar, Canı sıkıktır.)

(DR EMERSON, HEMŞİRE'nin odasına doğru gider.)

DR EMERSON - İlacı hazırladınız mı?

HEMŞİRE - Evet, efendim.

(DR EMERSON'a sıringayı, sterilize edilmiş kabı verir. Kendisini izlemeye niyetlenir.)

DR EMERSON - Hayır, siz zahmet etmeyin. Başka işleriniz vardır.

HEMŞİRE - Orası doğru, efendim. Burada iş bitmez.

(EMERSON, KEN'in odasına geçer)

KEN - Ho ho, bakın hele, ağır topçuyu göndermişler.

(DR EMERSON çarşaf ve battaniyeyi kaldırarak KEN'in koluna davranır.)

KEN - Dr Emerson, özür dilerim ama iğneyi yapmamanız için ısrar edeceğim.

DR EMERSON - Ama bu çok önemli.

KEN - Kim için?

DR EMERSON - Sizin için.

KEN - Bırakın da ona ben karar vereyim lütfen.

DR EMERSON - Siz nasıl karar verirsiniz? Daha iğnede ne olduğunu bile bilmiyorsunuz.

KEN - Bildiğim şu ki bu iğne beni hayatta tutmak için almaya karar verdiğiniz bir dizi önlemden bir tanesi, öyle mi değil mi.

DR EMERSON - Öyle diyebilirsiniz.

KEN - Öyleyse hiç bir değeri yok bu iğnenin. Çünkü ben yaşamamaya karar verdim.

DR EMERSON - Ona siz karar veremezsiniz.

KEN - Neden?

DR EMERSON - Depresyon içindesiniz.

KEN - Buna şaştınız mı?

DR EMERSON - Elbette şaşmadım, son derece normal bir şey bu. Ağır bir kaza

geçirdiniz. Vücudunuz ağır yaralar aldı. Yeni durumunuzu kabul etmeniz elbette ki zaman alacak. Merak etmeyin, bir dakika bile sürmez...

KEN - Çekin o geçmişini bellediğim aletini kolundan.

DR EMERSON - İşte... oldu bitti...

KEN - Doktor, o iğneyi koluma sokmanıza izin vermedim. Niçin yaptınız?

DR EMERSON - Gerekliydi de ondan. Şimdi uyumaya çalışın... durumu kabullenmeğe başladıkça yeni bir hayat tarzı arayıp bulacaksınız kendinize.

KEN - Anlatamadım galiba. O iğneyi koluma sokmananız için size kesin uyarıda bulundum ama beni dinlemediniz. Eşek anırmıyor burda.

DR EMERSON - Bize güven duymanız lâzım dostum. Bu durumda depresyon normal bir şeydir. Size birini gönderirim şimdi. Benim gerçekten gitmem lâzım. Vizite çıkacağım.

KEN - Doktor...

DR EMERSON - Şimdi gönderiyorum birini.

(Kaba yandaki dolaba koyar, iğneyi çöp kutusuna atar. Çıkar.

KEN huzursuzdur. Sonra gözlerini kapar. Işıklar kararırken

HEMŞİRE'nin odası aydınlanır. HEMŞİRE ile DR SCOTT oturmaktadır)

BAŞ HEMŞİRE - Hemşirelerimi hastalarına duygusal bağlarla bağlanmalarını için hep uyarışımdır.

DR SCOTT - Biliyorum... ve kendinize de hep uygulamışsınızdır bu ilreyi?

HEMŞİRE - (Gülümseyerek) Evet, her zaman..

DR SCOTT - Sizi yalancı sizi.

HEMŞİRE - DR Scott!!

DR SCOTT - Hadi hadi, içimizde bağlanmayan var mı acaba. Dr Emerson da sanki kendi oğluymuş gibi ilgileniyor MR Harrison'la...

HEMŞİRE - Ama siz annesiymiş gibi hissetmiyorsunuz her halde..

DR SCOTT - ... Yorum yok.

(KAY söyleyecek bir şey arar ama bulamaz ve HEMŞİRE'nin odasına gider.)

KAY - İşim bitti, efendim.

HEMŞİRE - Pekâlâ.. öyleyse hadi gidin.

KAY - Peki, efendim.

HEMŞİRE - Kostumuz mu?

KAY - Hayır, efendim.

HEMŞİRE - E... yüzünüz... al al olmuş da.

KAY - ... Ya... İyi akşamlar, Hemşiranım... Doktor Hanım.

HEMŞİRE - İyi akşamlar.

DR SCOTT

(Işıklar söner. Yanar. HEMŞİRE ve HEMŞİRE SADLER arabayla gelir.)

HEMŞİRE - Günaydın, Mr Harrison. Nasılsınız bu sabah?..

KEN - Harika...

HEMŞİRE - Gece hemşiremiz iyi uyduğunuzu söyledi.

KEN - Öyle. Yardımlarınız sayesinde.

HEMŞİRE - Gözleriniz pırıl pırıl parlıyor bu sabah.

KEN - Düşünüyordum.

HEMŞİRE - Siz de fazla düşünüyorsunuz biraz.

KEN - Ya n'apsaydım sizce? Futbol mu oynasaydım acaba? Bakın, n'apabiliriz söyleyeyim size.. Beni burada Hemşire Sadler'le başbaşa bırakın. Bir görelim bakalım. Adem Baba neler edecek,

HEMŞİRE - Ben hemşireyim mama değilim.

KEN - Vay vay vay, meğer siz neymişsiniz; Beni aldatmışsınız meğer. Berde düşünüyordum kendi kendime. Canım diyordum bir kadın nasıl olur da okulu bitirir hemşire olur, hattâ bölüm şefliğine kadar

yükselir de hala daha bebekleri leyleklerin getirdiğine inanabilir?
Meğer sizin bilmediğiniz yokmuş.

HEMŞİRE - Bilmez olur muyum hiç, biliyorum elbette. Ebelik diplomasını
almadan önce bize öğretiler ki leyleğin getirdiği bebeği, üşümesir
diye bir anneye sararlar. İşte ebe olarak bizim görevimiz bu
ambalajı açıp bebeği yeniden ortaya çıkarmaktır.

KEN - Sen şu Tanrının mucizesine bak! Her neyse efendim işte dediğim gibi
iyice düşündüm, taşındım, eğer buralarda daha uzun bir zaman
kalacaksam, elime biraz para geçmesi fena olmaz dedim.

HEMŞİRE - Para insana her zaman lazım.

KEN - Birkaç ay önce sigorta şirketini temsil eden hukuk danışmanını
hatırlıyor musunuz? Mr Hill'di galiba adı. Kendimi biraz daha iyi
hissettiğin zaman görüşürüz demişti. Acaba haber iletebilir miydin?
ona, acele olarak. Tazminat meselesini çözümlerse kendimi çaha
bir rahat hissedeceğim.

HEMŞİRE - Hiç fena fikir değil.

KEN - Telefon eder misiniz kendisine?

HEMŞİRE - Derhal, tabii.

KEN - Kartını bırakmıştı, çekmemde olacak.

HEMŞİRE - Bakayım. (Gider kartı alır) Mr Philip Hill, Hukuk danışmanı.
Tamam, telefon ederim.

KEN - Sağol.

HEMŞİRE - O iş oldu.

(KEN'in üstünü örtüp yatağı düzeltirler.)

HEMŞİRE - Mrs Boyle sizinle görüşmek için bekliyor.

KEN - Mrs Boyle mu? O da kim?

HEMŞİRE - Çok hoş bir hanım.

KEN - Eyvah, görmem lâzım mı mutlaka?

- HEMŞİRE - Dr Emerson bir görmesini istedi sizi.
- KEN - Öyleyse görsün bakalım. Mâni olmaya çalışsam bile Dr Emerson, kadını suda eritip popoma şırınga etmeğe kalkar!
- (HEMŞİRE gülmek için kendini zor tutar.)
- HEMŞİRE - Mr Harrison! Hadi kızım gidelim burdan, bu adam beni öldürecek.
- KEN - (Neşeli) Hiç sanmam.. Ben kendimi bile öldüremedim daha.
- (HEMŞİRE, HEMŞİRE SADLER ile çıkar. GILLIAN BOYLE girer. Otuz beş yaşında, gösterişli bir kadındır. Tıp alanında sosyal danışman olan bu kadının tavırları, mesleğinin özelliklerini taşır.)
- MRS BOYLE - Günaydın.
- KEN - Aydın olsun bakalım.
- MRS BOYLE - Mr Harrison?
- KEN - (Neşeli) Eh bir zamanlar o adda biriydik. Şimdi yağmur yağdı, böyle olduk.
- MRS BOYLE - Benim adım Mrs Boyle.
- KEN - Beni neşelendirmeye geldiniz, öyle mi?
- MRS BOYLE - Öyle bir iddiam yok.
- KEN - Nasıl bir iddianız var öyleyse?
- MRS BOYLE - Acaba bir yardımım olur mu diye denemeye geldim.
- KEN - Olur. Yardımınız olur.
- MRS BOYLE - Ne şekilde meselâ?
- KEN - Gidin, Dr Frankeştayn'ı kutlayın; iyi güzel; canavarını yarattın ama artık bundan sonra kendi haline bırak deyin.
- MRS BOYLE - Dr Emerson birinci sınıf bir uzmandır. Hayret doğrusu! Şu odayı bambaşka bir hale getirmişler.
- KEN - Nasıl yaşı?
- MRS BOYLE - Eskiden burası karanlık, kasvetli bir yerdî. Hep koyu yeşiller,

bejler... Oysa pastel renkler insanın nasıl içini açıyor. Öyle değil mi? Gerçekten çok neşeli, güler yüzlü bir oda olmuş şimdi boyadan sonra.

KEN - Yâ çok haklısınız. Keşke beni de boyasaydılar da şu güzel dekoru bozmasaydım.

MRS BOYLE - A, o nasıl söz öyle? Siz hiç bir şeyi bozmuyorsunuz ki...

KEN - Özür dilerim. Böyle sızlanmak doğru değil. Size engel olmayayım.

MRS BOYLE - Neye engel olacaksınız ki...

KEN - Ne bileyim, ne yapmaya geldinizse yapın işte. İhtisasınız nedir? Hokkabazlık mı, komiklik mi, yoksa göbe atmak mı? Benim fikrimi sorarsanız, ben göbek atmanızı tercih ederim.

MRS BOYLE - Korkarım, bikinimi evde unutmuşum.

KEN - Bikinisiz de olur!

MRS BOYLE - Dr Emerson artık tedavi edilmek istemediğinizi söyledi.

KEN - Güzel.

MRS BOYLE - Nesi güzel?

KEN - Söylediklerimi duymadı sanıyordum.

MRS BOYLE - Neden duymasın?

KEN - Hiç orali olmadı da...

MRS BOYLE - Olmaz olur mu? Bakın isbatı ortada.

KEN - Yani sizi gönderdi, öyle mi?

MRS BOYLE - Evet.

KEN - Eski derde yeni deva. Güzel. Hadi başlayın öyleyse.

MRS BOYLE - Niçin tedaviye karşı çıkıyorsunuz?

KEN - Böyle yaşayacağıma hiç yaşamayayım daha iyi.

MRS BOYLE - Niçin böyle söylüyorsunuz?

- KEN - Cevabı açık seçik ortada değil mi?
- MRS BOYLE - Bence değil. Sizin gibi çok hasta gördüm ben,
- KEN - Hepsi de yaşamak istiyor, öyle mi?
- MRS BOYLE - Genellikle.
- KEN - Sebebi neymiş?
- MRS BOYLE - Yeni bir yol buluyorlar kendilerine.
- KEN - Nasıl bir yol?
- MRS BOYLE - Yeni yeni alıştırma ve yetiştirme yöntemleriyle biraz da sabırla neler yapabildiğinizi gördükçe siz de şaşacaksınız.
- KEN - Ne gibi şeyler meselâ?
- MRS BOYLE - Şu anda kesin bir şey söyleyemeyiz. Ama öyle sanıyorum ki okumak, hattâ yazmak için de özel makineler kullanabileceksiniz.
- KEN - Okumak ve yazmak, Matematik yok mu.
- MRS BOYLE - (Gülümseyerek) E çok çok istiyorum dersiniz size bir kompüter de bulabiliriz belki.
- KEN - Mrs Boyle, okuma, yazma ve matematikle işin bitmediğini, hayatın bu demek olmadığını artık eğitimciler bile öğrendi.
- MRS BOYLE - Kazadan önce ne yapıyordunuz?
- KEN - Güzel Sanatlar Okulu'nda öğretmendim, Heykeltraştım aynı zamanda.
- MRS BOYLE - Anlıyorum.
- KEN - Biraz zor değil mi? E peki elektrikle çalışan yontma ağıtlarına ne dersiniz ya da sibernetik çamura?
- MRS BOYLE - Ben sizin yerinizde olsam gülüp geçmezdim. Bilim her gün ilerliyor, mucize denilebilecek şeyler buluyor bilim adamlarımız.
- KEN - Orası öyle. Ama benim istediğim bu değil Mrs Boyle. Bilimsel virtüozlukların denektaşına olmaya hiç, ama hiç bir arzum yok. Burada düşünmeye bol bol zamanım var, onun için ben de her şeyi

enine boyuna düşündüm, bu kadar çabayla bu kadar az sonuç alınabilecek bir hayatı sürdürmenin benim için hiç bir anlamı olmadığına karar verdim. Yaşamak istemiyorum ben.

MRS BOYLE - E - 1, ne bileyim, e - 1, onu bir düşünmemiz gerek.

KEN - Düşünecek ne var?

MRS BOYLE - Öyle şıp diye tedaviyi durduramayız; olmaz öyle şey.

KEN - Neden?

MRS BOYLE - Bir hastanenin görevi can almak değil, insanları kurtarmaktır.

KEN - Hastane ne yapılabilecekse yaptı, ama yeterli değil. Kabehati hastaneye bulmuyorum. Vücut iyileşemeyecek bir duruma düşmüş bir kere.

MRS BOYLE - Ama bu durumda da bir şeyler yapabiliriz.

KEN - Önce biz diye değil, ben diye düşünmek gerek. Ben de bir şey yapılmasını istemiyorum. Çekin kuyruğunu gitsin.

MRS BOYLE - Vücutları böylesine kazaya uğramış kimselerin uzun süre depresyon geçirmesi olağandır, ama sonunda yeni bir hayatın mümkün olduğunu gördüklerine tanık oluyoruz.

KEN - Uzun süre dediğiniz ne kadar?

MRS BOYLE - Bu kişiden kişiye değişiyor.

KEN - Kaçamak yapmayın.

MRS BOYLE - Bu bir yıl, iki yıl olabilir.

KEN - Ömür boyu da sürebilir ama.

MRS BOYLE - Çok uzak bir olasılık bu.

KEN - Özür dilerim ama ben bu durumu kabul edemeyeceğim.

MRS BOYLE - Kendinizi dinlemeyin bu kadar canım. O arada biz de bir bakalım, meslekî tedavi yolları arayalım. Belki de işe, okuma aygıtlarıyla başlayabiliriz.

KEN - Çok kitap var mı bu aygıtlarla okunabilecek?

MRS BOYLE - Oldukça.

KEN - Peki, okumak istediğim ilk kitap için şimdiden baş
mıyım?

MRS BOYLE - Tabii..

KEN - "Hiç el kullanılmadan nasıl heykeltraş olunur?" Kitabın adı bu.

MRS BOYLE - Yarın getiriyorum aygıtı.

KEN - Harika doğrusu.

MRS BOYLE - Nedir harika olan?

KEN - Tutumunuz. Cevap verilemeyecek bir şey söylediğim vakit hepiniz
sağır oluyorsunuz bir anda. Birbirinizden hiç farkın yok
canına yandığımı... bilmem neleri! Al hadi, bir daha patladık
işte. Ne duruyorsunuz? Duvar renginin tonlarından dem vurmaya
başlasanız yine!

MRS BOYLE - Sizi tedirgin ettimse özür dilerim.

KEN - Ettiniz elbette. Canıma okudunuz! Profesyonel tutumunuzun içine
edeyim! Bir yağın lâf ebeliği, lâf cambazlığı. İnsan insana
konuşmaya benzemiyor ki... Formül yumurtluyor mübarekler!

MRS BOYLE - Kabul etmeniz lazım ki yardım edebilmemiz için objektif kalmamız,
kendimizi hastalarımızın duygularına kaptırmamız gerekiyor...

KEN - Tamam. Kaptırma sen de. Güzel. Ayrı dur, Profesyonel kişiliğini
kadınlığından bütün bütün sıyr, ondan sonra git başka bir
hastanın kafasını ütüle.

MRS BOYLE - Çok, çok ajitesiniz...

KEN - Hay çıldırtacak insanı! Hala ütülüyorsun be kadın! Silkin biraz!
Deminden beri verip veriyordum, kalkıp öteki yanağını
gösteriyorsun bana. Sen eğer insana benzeseydin, beni de insan
gibi görseydin, kalkıp sen de bana verip veriyordun! İşte
görmüyor musun, ben bunun için yaşamak istemiyorum işte. İnsan
gibi insan değilim artık! Sen buraya geldikten sonra bunu daha

da iyi anladım. Ha? Ne diyorsun buna? Uyguladığın o profesyonel profesyonellikten sonra büsbütün ölmek istiyorum ben.

MRS BOYLE - Ben... lütfen...

KEN - Git... git, Allahını seversen, git... durma karşımda.. git..

(MRS BOYLE, HEMŞİRE'nin odasına gider. HEMŞİRE, KEN'in bağırma sesini duymuştur.)

HEMŞİRE - Ne var? N'oldu, Mrs Boyle?

MRS BOYLE - Mr Harrison... Çok ajite galiba.

KEN - (Bağırarak) ... Galibası fazla. Canıma okudun, canıma!!!

(HEMŞİRE kapıyı kapar.)

HEMŞİRE - Yeter bence bugünlük bu kadar. Mrs Boyle, biraz iyileşince biz size haber veririz, yine.

(HEMŞİRE koşarak KEN'in yanına gider. KEN bitkin durumda, başını bir yandan öteki yana oynatmakta, nefes almakta güçlük çekmektedir.)

KEN - Hem... hemşiranım...

(HEMŞİRE oksijen maskesine uzanır.)

HEMŞİRE - Geçti geçti, Mr Harrison, sakın olun.

(Maskeyi takıp oksijen düğmesini çevirir. KEN yavaş yavaş kendine gelir.)

HEMŞİRE - Canım ne diye böyle harab ediyorsunuz kendinizi durup dururken.. olacak iş mi bu?

KEN - (Maske altından ses boğuk çıkar) Ama...

HEMŞİRE - Siz konuşmayın, Mr Harrison, istirahat edin.

(KEN sakinleşir. HEMŞİRE, geçerken KAY'ı görür. MRS BOYLE hâlâ ortaldadır.)

Hemşire!

KAY - Buyrunuz, efendim?

HEMŞİRE - Siz bakın hastaya lütfen.

KAY - Emredersiniz, efendim.

(KAY maskeyi tutar. HEMŞİRE kapıya gider.)

MRS BOYLE - Hasta nasıl?

HEMŞİRE - İyi. Mükemmel.

MRS BOYLE - Özür dilerim...

HEMŞİRE - Yok üzülmeysin, sizden değil... Biz size haber veririz biraz düzelince.

MRS BOYLE - Evet öyle yapalım... sağolun.

(Çıkar. HEMŞİRE açık kapının önündedir.)

HEMŞİRE - On saniyeden fazla tutmayın.

KAY - Peki, efendim.

(HEMŞİRE kapının arkasında bir adım gerileyerek içirisini dinler.
On saniye sonra KAY maskeyi çıkarır.)

KEN - Nazar değmesin, bizim Hemşiranım da cin gibi zeki hani.

(Bu söz üzerine HEMŞİRE gülümser. KAY kapıya doğru bakar. KEN nedenini anlamıştır.)

Merak etmeyin, Hemşiranım, daha ölmedim. Nalları dikeyim diye çok çalıştı si²i²ki ama beceremedi.

KAY - Gitti.

(KAY kapıyı kapar.)

KEN - Gel öyleyse bakalım, gel, yamacıma gel. Korkma, ısırمام. Gel, terleyen alnıma sil, bir şeyler yap.

KAY - Neden o kadar kızdın demin öyle?

- KEN - Havalar takınmasından her halde.
- KAY - Peki Hemşiranım için ne demek istedin demin?
- KEN - İçeri girince ona da bağıracığımı biliyordu. Onun için seni çağırdı.
- KAY - Peki bana niçin bağırmıyorsun?
- KEN - İyi bir soru. Ne bileyim, gençsin, tatlısın, masumsun da ondan her halde. Hemşiranım da böyle bir insana bağırmayacağını biliyor işte...
- KAY - Sen de bana karşı havalar takınmayı tercih ediyorsun demek.
- KEN - Hey! Dikkat et Kay. "Ben o kadar masum değilim, kendimi koruyabilirim, sana da ihtiyacım yok" filân demeye getirirsen hem sana Hemşire Sadler demeye başlarım, hem de sonra bağırırız ha! Böyle olunca da hem Hemşiranım, hem de ben en değerli emniyet subayımızdan yoksun kalmış oluruz.
- KAY - Peki, demin sen...
- (Kapı açılır. DR SCOTT girer.)
- KEN - Ne var, n'oluyor? Maymun mu oynatıyoruz burda?
- HEMŞİRE - Hemşire, siz tamam. Dr Scott da geçerken sesleri duymuş. Daha iyisiniz ya şimdi?
- (KAY çıkar.)
- KEN - Mükemmel, teşekkür ederim.
- HEMŞİRE - Mr Hill'e telefon ettim. Yarın gelebileceğini söyledi.
- KEN - Sağ olun...
- (HEMŞİRE çıkar.)
- DR SCOTT - Neydi o şamata öyle bakalım?
- KEN - Oldu bir kere. Hele bir de Emerson eczacı sopasıyla arz-ı erham ederse yandık.

- DR SCOTT - Onun için özür dilerim.
- KEN - Kabahat sizin değildi her halde.
- DR SCOTT - Size bir tavsiyede bulunabilir miyim?
- KEN - Buyrun, Belki de işime yarar.
- DR SCOTT - Alın o tabletleri; dozu çok hafif, bilincinize de bir şey olmaz, iğne gibi değil çünkü.
- KEN - ... E, hadi bakalım.
- DR SCOTT - Güzel... O tazminat işinizi halletmek istemenize de sevindim.
- KEN - Siz nereden...? Ha öyle ya, Hemşiranım önce sizden izin aldı her halde.
- DR SCOTT - Bahsetti evet...
- KEN - Göğüsleriniz çok güzel.
- DR SCOTT - Efendim?
- KEN - Göğüsleriniz çok güzel dedim.
- DR SCOTT - O ne biçim laf öyle?
- KEN - Basbayağı laf işte. Siz sadece Doktor değilsiniz herhalde. Birer anatomi parçası diye mi bakıyorsunuz onlara sadece.
- DR SCOTT - Hayır.
- KEN - Benden bir tehlike gelmez.
- DR SCOTT - Tabii.
- KEN - Yataktan fırlayıp size tecavüz edemem yani!
- DR SCOTT - Biliyorum.
- KEN - Utandırdım mı sizi?
- DR SCOTT - Birden şaşırdım doğrusu.

- KEN - Ama utandırdım da, değil mi?
- DR SCOTT - E biraz herhalde.
- KEN - Ama neden? Dışısınız, güzelsiniz. Doğru yalnız bir tanesi yataktayken, bir adamın böyle bir şey söylemesi biraz tuhaf. Yalnız bir tanesi derken göğüsleri kasetmiyorum, tabii; kadınla erkekten yalnız bir tanesi yataktayken demek istiyorum. Ama siz bu yüzden şaşırmadınız herhalde.
- DR SCOTT - Bu tür konuşmaların size bir yararı olacağını hiç sanmıyorum.
- KEN - Yani nasıl olsa bir şey beceremem mi demek istiyorsunuz?
- DR SCOTT - Hayır, onu demek istemedim.
- KEN - Odaya girdiğiniz zaman gözümü dikiyorum size, yanıma yaklaşıyorsunuz, eğiliyorsunuz bana doğru, sveterinizi eteğinizin içine sokaraktan. Bir erkeğin yanında olmadıkları vakit bakıyorum da kadınlar çok rahat...
- DR SCOTT - Sizi huzursuz ettimse özür dilerim... Sizi temin ederim ki...
- KEN - Yoo, huzursuz etmiş değilsiniz beni ama siz bir kadınsınız; benim de kafam hâlâ bir erkek kafası. Eskisine göre tek fark şimdi genç hastabakıcılar içeri girdi mi onlara seks üzerine nükteler savurmaya çalışıyorum, ağızlarından çıkan her lafıa lastikli bir anlam bulmaya kalkışıyorum. Orta yaşlı, kadınsız erkekler gibi. Ondan sonra çıkıyorlar odadan, ben kalakalıyorum utancımınla kendi kendime. Harika değil mi? Gülünecek şey. Hâlâ muazzam bir cinsel arzu var içimde. İğrenç mi buluyorsunuz bunu?
- DR SCOTT - Hayır.
- KEN - Acıklı?
- DR SCOTT - Sadece üzücü.
- KEN - O konuda ciddiym biliyor musunuz... Ölmeye karar verme konusunda
- DR SCOTT - Bu gibi hisleri yeneceksiniz zamanla.

- KEN - Nereden biliyorsunuz?
- DR SCOTT - Tecrübemle söylüyorum.
- KEN - Bu tecrübeniz kararımın geçerliliğini değiştirmez.
- DR SCOTT - Ama biz şimdi sizin kararınıza göre davranmaya kalksak, düşüncenizi değiştirmenize fırsat vermemiş oluruz.
- KEN - Haklısınız, bir gün uyusuk ve sakin bir duruma gelebilirim. Hastabakıcılardan biri sürgüyü yahut tenkiyeyi getirdiği vakit yahut beni bir taraftan bir tarafa çevirmeye geldiği zaman yine gözüm parlayabilir. Bunlar günün unutulmaz anıları sayılabilir benim için. Hatta bilimin mucizelerinden yararlanarak kitap sayfalarını çevirmek gibi harikalar da yaratabilirim, gözlerimi açıp kapayarak daktiloda mektuplar yazabilirim. Siz de bana bakıp "E, beklemeye değermiş, değil mi?" diyebilirsiniz. Ben de evet deyip başarılarımla övünebilirim. Gerçekten övünebilirim. Bunları kabul ediyorum, ama bunlar benim şimdiki kararımın geçerliliğini değiştirecek değil.
- DR SCOTT - Ama mutlu olacaksınız?
- KEN - Ben karmaşık bir makinanın kompüter bölümü haline gelerek mutlu olmak istemiyorum. Ahlak açısından da kararımı kabul etmeniz gere
- DR SCOTT - Benim ahlak anlayışına göre değil.
- KEN - Sizin ahlak anlayışınız benimkinden niçin üstün oluyor? Kuvvet sizde de ondan. Sultanız altındayım. Hak güçlüdür diyen ahlak anlayışının canı cehenneme!
- DR SCOTT - Benim gitmem lâzım. Demin içeride bir hasta bırakıp geldim buraya.
(Kapıya yönelir.)
- KEN - Ben koridordan geçiyorsunuz sanmıştım. Ha, Doktor... bir şey daha var...
- DR SCOTT - Evet?
- KEN - Göğüsleriniz gerçekten şahane.

(DR SCOTT gülümseyerek HEMŞİRE'nin odasına doğru yürür. Çok üzgündür. HEMŞİRE, geçerken DR SCOTT'a doğru bakar.)

HEMŞİRE - Bir şeyiniz yok ya? Çay ister miydiniz?

DR SCOTT - İsterim ya, sağolun.

HEMŞİRE - Hemşiranim! Bir çay getirir misiniz lütfen?

(HEMŞİRE SADLER mutfaktan başını uzatır.)

KAY - Emredersiniz, efendim.

(HEMŞİRE'nin odasına geçerek otururlar.)

DR SCOTT - Ben hiç Ken Harrison gibi bir insana rastlamadım şimdiye kadar.

HEMŞİRE - Ben de.

DR SCOTT - Ateş gibi bir zekası var... pırıl pırıl... Ölmek istiyormuş; öyle diyor.

HEMŞİRE - Hastaların pek çoğu öyle der.

DR SCOTT - Orası öyle ama bu ciddi. İyice düşünülüp sakın sakın verilmiş bir karara benziyor.

HEMŞİRE - Bu sabah tazminattan bahsedince ben de geleceğini planlıyordum sanmıştım.

DR SCOTT - Aslında değil, tabii. Bizi idare ediyor. Her halde geleceğini planlıyor gibi görünürse müsekkin vermektan vazgeçeriz filan diye düşünmüş olacak.

(Kapı vurulur.)

HEMŞİRE - Girin.

KAY - Çayı getirdim, efendim.

HEMŞİRE - Teşekkür ederim. Doktor Hanım'a verin.

(Çayı verip çıkar.)

DR SCOTT - Sen şu işe bak. Tıbbın elinde ne varsa uygulayıp adamı yeniden hayata kavuşturuyoruz. Bilincine kavuşmasını sağlıyoruz. Ondan sonra, "peki ben bu bilinle ne yapayım" diye sorduğu zaman ise adam

yeniden uyutuyoruz.

, (Işıklar söner, JOHN çöpleri toplamak için KEN'in odasına gider.)

JOHN -- (Başını Ken gibi bir o yana bu yana çevirerek) Sağ - Sol! Sağ -
Sol!.. Sağ... Sol!.. Zavallı herifcik! Seninki de yaşamak mı!

KEN -- Aaaaaaaah!.....

(JOHN çıkar..)

PERDE

İKİNCİ PERDE

HEMŞİRE - Bir ziyaretçiniz var, Mr Harrison.

MR HILL - Günaydın.

KEN - Günaydın.

MR HILL - Sizi çok daha iyi gördüm bugün.

(HEMŞİRE yatağın yanına bir iskemle koymuştur.)

KEN - Elbette. Bakım sayesinde.

HEMŞİRE - Beni takdir etmenize sevindim.

KEN - Etmez olur muyum hiç?

HEMŞİRE - E hadi şimdi sizi yalnız bırakıyorum.

MR HILL - Sağolun, efendim.

(HEMŞİRE çıkar.)

MR HILL - Gerçekten, çok daha iyi gördüm sizi bugün.

KEN - Bundan daha iyisi sağlık.

MR HILL - (Çantasının fermuarını açarak) Bütün evrakı getirdim... artık işler yoluna girdi; bundan sonrası...

KEN - Ben kazadan bahsetmek istemiyorum.

MR HILL - Evet, bu tazminat meselesi sizi bir hayli üzmüş olacak...

KEN - Hayır, hayır ben sizi tazminat için de çağırmadım.

MR HILL - Ama nasıl olur. Hemşirerim telefonda...

KEN - Onu biliyorum. Şu kapının yanında durmasanız; oturun lütfen. Bakın... Siz, kendi hesabınıza mı çalışıyorsunuz: Yani bir sigorta şirketine filân bağlı değilsiniz, değil mi?...

MR HILL - Ben hukuk danışmanıyım, serbest olarak çalışıyorum. Yargı karşısına çıkan avukatlardan değilim ama..

KEN - Tamam, benim bütün vekâlet işlerimi üzerinize alabilirsiniz

öyleyse.. Şu tazminat meselesine ek olacak.

MR HILL - Seve seve. Eğer yapabileceğim bir şey varsa.

KEN - Var.

MR HILL - Buyrun..

KEN - Çıkarın beni buradan.

MR HILL - Anlayamadım.

KEN - Çok basit. Hastane dışında sağ kalmam mümkün değilmiş, mutlaka burda bakım lâzımmış. Onun için de beni burda tutsunlar diye ne lâzımsa yapıyorlar ve yapacaklar. Ama ben kararımı verdim. Artık hastanede kalmak istemiyorum.

MR HILL - Gerektiğinde sizi buradan çıkaracaklardır elbette. Daha fazla tutacak değiller ya.

KEN - Bütün vücudum felç. Her zaman da öyle kalacak. Hiç bir zaman iyileşemeyeceğim. Bu hastaneninse beni taburcu edeceği yok. Ben de sakın sakın, serin kafayla düşündüm ve bu şekilde devam etmemeye karar verdim. Taburcu edilip ölmek istiyorum ben.

MR HILL - Ben de bunun avukatlığını yapacağım, öyle mi?

KEN - Tatlı bir iş değil ama öyle.

MR HILL - Peki hastanenin tutumu nedir bu konuda?

KEN - Onların daha haberi yok. Yani durum biraz zor.

MR HILL - Bu muazzam bir adım bu...

KEN - Bakın dostum, benim hastanelerimize bir diyeceğim yok. Hepsi mükemmel; harikalar mucizeler yaratıyorlar. Ne insanlar var onu da biliyorum; en korkunç sakatlıklarla iyi kötü yaşıyorlar, çevrelerin yararlı olabiliyorlar. Sağ olsunlar, var olsunlar. Hepsine sonsuz saygım var, o başka. Ama herkesin hayatı ayrı. Kendi kararını kendi verebilmeli insan. Ben de kararımı verdim, vakarımı kaybetmeden sessiz sedasız ölüp gitmek istiyorum. Bunun için de size ihtiyacım

var.

MR HILL - Benden ne istediğiniçin farkındasınız herhalde.

KEN - Evet, farkındayım. Ben size öleyim mi kalayım mı diye bir karar veriniz demiyorum. Bütün istediğim vekâletimi üzerinize alıp hastaneye ne düşündüğümü anlatmanız. Bunu istiyorum sizden.

MR HILL - Evet, hmm, önce bir doktoru görmek lâzım. Adı neydi?

KEN - Dr Emerson.

MR HILL - Şimdi bir bakayım, görebilirsem ne âlâ; ondan sonra gelip size haber veririm.

KEN - Yani beni temsil etmeye karar verdiniz öyle mi?

MR HILL - Önce Dr Emerson'la bir konuşayım, ondan sonra kararımı söylerim size.

KEN - Ama kararınız ne olursa olsun gelip bana kendiniz haber verin, olmaz mı?

MR HILL - Niyetim o.

(Aletleri yıkama, vb, odası aydınlanır. KAY ve JOHN.)

JOHN - Kabul etmemek için ne sebep var yani?

KAY - Seni daha doğru dürüst tanımıyorum bile.

JOHN - İyi ya işte, ben de doğru dürüst tanışalım diye beraber çakalım diyorum.

KAY - Bir yağın kemikler, organlar, hepsi kafamda karmakarışık.

JOHN - Çok çalışıyorsun da ondan.

KAY - Pekâlâ, önümüzdeki hafta bir düşünürüz.

JOHN - Tamam, anlaştık.

KAY - Hadi, dediğin olsun.

JOHN - Öyleyse, bugün öğleden sonraya ne dersin?

(Yanıp sönme. KEN'in odası. Yanıp sönme. DR EMERSON'un odası.)

DR EMERSON - MR HILL'le mi tanışıyorum? Hemsiranım şimdi telefon etti.

MR HILL - Evet, efendim.

(El sıkışırlar.)

DR EMERSON - Anladığıma göre, Mr Harrison'un işleriyle meşgul oluyormussunuz.

MR HILL - Evet, efendim.

DR EMERSON - Acıklı bir durum... Umarım, şöyle iyi bir tazminat koparabilirsiniz da rahat eder.

MR HILL - Dr Emerson! Sizinle görüşmek istediğim konu bu değil. Ben de önce Mr Harrison'un beni bu konuyu görüşmek üzere çağırdığını sanmıştım ama konu bambaşka.

DR EMERSON - Ne gibi?

MR HILL - Mr Harrison taburcu edilmek istiyor.

DR EMERSON - Bu imkânsız.

MR HILL - Neden?

DR EMERSON - Açıkça söyleyeyim. Taburcu edersek ölür.

MR HILL - Bunu biliyor. Zaten istediği de o.

DR EMERSON - Yani siz benden hastamı öldürmemi istemeye mi geldiniz?

MR HILL - Ben sadece müvekkilimin isteklerini size iletiyorum ve tepkinizi öğrenmek istiyorum.

DR EMERSON - Eh, öğrendiniz işte. Olamaz böyle şey. Özür dilerim, yalnız bunu konuşmaya geldinizse...

MR HILL - Doktor, siz dilerseniz beni başınızdaki bu şekilde savabilirsiniz tabii, ama bunun hiç kimseye, özellikle Mr Harrison'a bir yararı olacağını sanmıyorum.

DR EMERSON - Ben Mr Harrison'un hayatını kurtarmakla yükümlüyüm. Bana doktor olarak görevimin hatırlatılmasına gerek yok.

MR HILL - Bana da Mr Harrison'un avukatı olarak görevimin hatırlatılmasını

gerek yok.

DR EMERSON - Yani siz beni müvekkilinizin hayatının sona ermesine sebep olacak bir davranışta bulunmaya zorlamak için mi buraya geldiniz?

MR HILL - Ben böyle bir görev yüklenmiş değilim.... Hayır... Mr Harrison'a da söyledim, önce sizinle görüşmem gerek dedim. Şimdi sizinle görüştüğten sonra da müvekkilimin niçin avukat tutmak gereğini duyduğunu daha iyi anlamış bulunuyorum.

DR EMERSON - Pekâlâ... Baştan başlayalım. Söyleyin bakalım neymiş öğrenmek istediğiniz?

MR HILL - Mr Harrison hastaneden taburcu edilmek istiyor. Lütfen gerekli işlemleri yapar mısınız?

DR EMERSON - Hayır, yapmam.

MR HILL - Nedenini öğrenebilir miyim?

DR EMERSON - Çünkü Mr Harrison'un hastane dışında sağ kalması mümkün değildir benim de doktor olarak görevim hastanın sağlığını korumaktır.

MR HILL - Mr Harrison özgür bir kimse. Buraya kapatılmış değil her halde.

DR EMERSON - Değil elbette.

MR HILL - Öyleyse isteğini reddetmeniz için hiç bir yasal neden göremiyorum.

DR EMERSON - Mr Harrison'un bir depresyon geçirmekte olduğunu anlamıyor musunuz? Ölüm kalım konusunda akılcı bir karar verebilecek durumda değil.

MR HILL - Yani müvekkilimin aklı dengesine sahip olmadığını mı söylüyorsunuz?

DR EMERSON - Evet, öyle söylüyorum.

MR HILL - Bir başka uzmanın da görüşünü öğrenmek için bir psikiyatrist getirme itiraz eder miydiniz?

DR EMERSON - Niçin edeyim? Ama hastanemizin psikiyatristine niçin müracaat

etmiyorsunuz? Kendisi ikna edecektir sizi.

MR HILL - Hastayı gördü mü o?

DR EMERSON - Daha görmedi ama bunu derhal sağlayabiliriz.

MR HILL - Çok teşekkür ederim, ama takdir edersiniz ki ben dışarıdan birini, hastayı görmeden karar vermeyecek birini getirmeyi tercih ederim.

DR EMERSON - İyi akşamlar, Mr Hill.

MR HILL - İyi akşamlar.

(MR HILL evrak çantasını alıp çıkar.)

DR EMERSON - (Telefona) Bana çok acele Dr Trevers'i bulun lütfen. Ayrıca sekreterliği bağlayın. Peki, serbest kalınca bağlarsınız.

(Kararırken KEN aydınlanır. Kapı açılır MR HILL girer.)

KEN - Olimpos'ta havalar nasıl?

MR HILL - Bulutlu.

KEN - Yaş desenize.

MR HILL - Taburcu etmeye niyeti yok.

KEN - Peki ne yapacağız şimdi?

MR HILL - Bakın, Mr Harrison, açık konuşalım. Dr Emerson sizin böyle ciddi bir konuda, özellikle ölüm kalım konusunda akılcı bir karar verebilecek ruhî dengeye sahip olmadığınız kanısında. Bana gelince, ben de Dr Emerson'up haklı olup olmadığına karar verebilecek bilgiye sahip değilim.

KEN - Peki, nasıl karar vereceksiniz öyleyse?

MR HILL - Bağımsız bir psikiatr tarafından muayene edilmenizi istiyorum. Size, onun vereceği karara göre bir tavsiyede bulunabileceğim!

KEN - Kabul. Peki Dr Emerson ne diyor buna?

MR HILL - O da kabul etti. Yalnız şunu söyleyeyim, Dr Emerson sizin bur.

1959 tarihli Ruh Sağlığı Yasası uyarınca tedaviye muhtaç bir kimse olduğunuz için yatırıldığınız sonucunu verecek bir takım adımlar atabilir. Bu karar alınırca, sizi burada dilediği gibi de tutar, dilediği tedaviyi de uygulatabilir.

KEN - Sahi, yapabilir mi bunu?

MR HILL - Büyük bir olasılıkla, evet.

KEN - Peki benim yapabileceğim hiç bir şey yok mu bu konuda?

MR HILL - Var. Sizi burada zorla tutabilmeleri için bunun gerekli olduğunu onaylayacak bir imza daha lâzım. Diyelim ikinci doktor da aynı konuya vardı. O zaman da danıştay kapısı açık.

KEN - Dalalım içeri.

MR HILL - Yok, acele yok. Sırayla. Önce kendi psikiatr'ımızı çağıracağız, söyledim ya.

KEN - Tamam, koştur gelsin.

MR HILL - Yakında görüşeceğiz öyleyse.

KEN - Ha, bir şey daha var. Dün bana bir müsekkin vermeye kalktılar, istemem dedim, onun üzerine Dr Emerson gelip bana bir iğne yaptı. Bir hayli sersemledim. Psikiatr buraya geldiği zaman beni o durumda görürse ömür boyu tıkar içeri.

MR HILL - Peki, onu da söylerim kendisine. Hadi şimdilik hoşça kalın.

KEN - Hoşça kalın.

(Kararma. EMERSON'un bürosu aydınlanır. Kendisi bir şey yazmaktadır. PAUL TRAVERS kapıya vurur, başını uzatır.)

DR EMERSON - (Telefona) Bana Dr Scott'u bulun lütfen. (Telefon,, kapatır)

TRAVERS - Beni aramışsın.

DR EMERSON - Ha yaşa. Bir dakika konuşmak istiyorum seninle.

(Psikiatrlar tarafından hastalara verilen testlerde kullanılan

bloklar ve benzerleri gibi şeyler bulunan bir odaya gider
PAUL TRAVERS yazıhanenin yanındadır.)

TRAVERS - Bir şey mi var?

DR EMERSON - Tatsız bir durum. Trafik kazasında yaralanan bir hastam var.
Boynundan aşağısı felç. Bunalım içinde tabii; buradan çıkacağım
diye tutturmuş. Dışarıda bir hafta yaşayamaz. Durumuna
alışabilmesi için zaman kazanmak istiyorum.

TRAVERS - Kaza ne zaman olmuş?

DR EMERSON - Altı ay önce.

TRAVERS - Az zaman değil.

DR EMERSON - Vücuttaki tahribatı bir hayli giderdik, az çok denge sağlamış
durumdayız fiziksel olarak, işin acısı, bir avukat tutmuş.
Kendisini burada tutabilmek için tek yol Ruh Sağlığı Yasası'na
başvurmak. Hastayı bir görürsen fena olmaz derim.

TRAVERS - Görmesine göreyim ama benim imzam bir işe yaramaz.

DR EMERSON - Neden? Psikiyatrist değil misin sen?

TRAVERS - Orası öyle de Yasa'ya göre iki imza şart. Bu imzalardan bir
tanesi de dışardan olacak. Hastanın kapatılacağı hastaneden iki
imza birden olmuyor.

DR EMERSON - Allah kahretsin.

TRAVERS - Dur telâşlanma. Anladığıma göre bu acil bir vak'a, öyle değil mi?

DR EMERSON - Ona hiç şüphe yok.

TRAVERS - Sen müracaatını yap, imzayı bas, öteki imzayı bulmak için de
üç gün kalır sana.

DR EMERSON - Bunu sağlamak güç olmasa gerek.

TRAVERS - Depresyon içinde olup olmadığına bağlı bu.

DR EMERSON - Anlatamadım galiba. Adam intihara kararlı. Öldürecek kendini.

TRAVERS - Öyle ruh doktorları tanıyorum ki onlara göre bir adamın kendini

- 47 -
öldürmeye kalkması deli olduğuna delâlet etmez.

DR EMERSON - Ben de öyle ruh doktorları tanıyorum ki kendileri delinin dik alası. Tecrübem var; bu hastayı yaşamaya ikna edebilirim ben. Buna eminim, yeter ki bir kaç ay kazanabileyim.

TRIVERS - Anlıyorum seni, Michael.

DR EMERSON - Öyleyse, göreceksin hastayı, değil mi? Sonra da başka bir uzman bulup getireceksin buraya.

TRIVERS - Sen merak etme.

DR EMERSON - (Gözünün içi parlıyarak) Bana şu iyiliği de yap. Bulacağın adam benim gibi intihara mintihara akli ermeyen biri olsun; tamam mı?

TRIVERS - (Sırtarak) Ellertree Hastanesinde öyle bir tanıdığım var. Mutaassıp bir katolik. İşini görür mü?

DR EMERSON - Hay yaşayasın. Tam aradığım adam işte.

TRIVERS - Hastayı bir görür, ondan sonra da doktora uğrarım.

DR EMERSON - Bin yaşa, Paul. Sana cidden müteşekkirim. Bir gün Harrison da teşekkür edecek sana.

(DR SCOTT odaya girer.)

DR SCOTT - A, özür dilerim.

TRIVERS - Yok, ben de gidiyordum zaten... Öğleden sonra görüşürüm adamla Michael.

(DR SCOTT, EMERSON'a ne demek istedi gibilerden bakar.)

DR SCOTT - Beni aramışsınız.

DR EMERSON - A, evet. Harrison kendi kendine taburcu olmaya karar vermiş.

DR SCOTT - O fena. Ama benim için sürpriz değil bu.

DR EMERSON - Travers şimdi onu görmeye gitti.

DR SCOTT - Fikrini değiştirebileceğini sanmıyorum.

DR EMERSON - Yirmi altıncı maddeyi uygulayıp tutacağım onu burda.

DR SCOTT - Ya? Belgeyi Dr Travers mi imzalayacak?

DR EMERSON - İmzayı atanlardan biri ben olunca o imzalayamazmış. Ama Ellertree hastanesinden birini tanıyor.

DR SCOTT - Anlıyorum.

DR EMERSON - Beni buna mecbur etti, anlıyorsun değil mi Clare? Bir avukat bulmuş, Onu burada tutabilmek için başka bir yol yok.

DR SCOTT - Peki, onu burada tutmak şart mı?

DR EMERSON - Elbette. Ona hiç şüphe yok.

DR SCOTT - Hayat onun hayatı.

DR EMERSON - Ama sorumluluk da benim sorumluluğum....

DR SCOTT - Ancak kendi kendine karar vermekte acizse eğer.

DR EMERSON - Bu da öyle işte. Böyle işlek bir zekâya sahip olan bir adam hiç sakın sakın intihara karar verebilir mi?

DR SCOTT - Ama verebildi işte.

DR EMERSON - Ben de onun için beyninde bir dengesizlik var diyorum ya.

DR SCOTT - Ama bir adamın ölmek istemesi mutlaka çılgın olduğuna delâlet etmez ki. Akli başında bir insan da pekâlâ ölmek isteyebilir.

DR EMERSON - Hayır, Clare, bir doktor ölmeyi yaşamaya tercih eden bir adama "peki, hadi git, öl!" diyemez. Bir doktor kendini ölüme değil, hayata adanmış adam demektir. Benim hastaneme durumu en ağır hastalar getirilir. Ben bu durumdaki bir hastanın karşısına geçip, acaba hayatını kurtarmaya değer mi değmez mi diye savsaklanamam. Acabayla harcanacak vaktim yoktur benim. Kollar sıvayıp adamı kurtarmak için ne yapmak lâzımsa yapacaksın. Ben doktorum, yargıç değil.

DR SCOTT - Affınıza sığınarak söylüyorum, efendim, mazur görün, ama tıpkı öyle davranıyorsunuz işte; bir yargıç gibi.

- DR EMERSON - Tabii, düşüncelerinizi söylemekte serbestsiniz, ama buranın sorumlusu benim.
- DR SCOTT - Ona şüphe yok, efendim.
(Gitmeye davranır.)
- DR EMERSON - Sana söylemeyi de gereksiz sayıyorum, ama ileride her hangi bir anlaşmazlığa meydan vermemek için söyleyeyim; Mr Harrison'un bugün için fiziksel dengesi sağlanmış durumda. Ölmesi için hiç bir neden yok; eğer birden bire ölecek olursa derhal otopsi yapılması ve bulgulara göre hareket edilmesi için emir vermek zorunda kalacağım.
- DR SCOTT - Mr Harrison sizin hastanız, efendim.
- DR EMERSON - (Gülümseyerek) Tabii, tabii, ama bunu sanki ölümden beter bir talihsizlikmiş gibi söylüyorsunuz.
- DR SCOTT - Mr Harrison'a göre belki de öyle.
(Çıkar. EMERSON'un bürosu kararır. KEN'in odası aydınlanır.
DR TRAVERS girer.)
- TRAVERS - Mr Harrison?
- KEN - Evet.
- TRAVERS - Ben Dr Travers.
- KEN - Psikiyatrist mısınız?
- TRAVERS - Evet.
- KEN - Benden yana mısınız yoksa domuzdan yana mı? Yoksa böyle sorduğu için paranoya teşhisi mi koyacaksınız?
- TRAVERS - Öyle ayaküstü teşhis koymayacağımı tahmin edersiniz her halde.
- KEN - Sizi Dr Emerson mu gönderdi?
- TRAVERS - Ben burada, bu hastanede çalışıyorum.
- KEN - Ha, şu.

- TRAVERS - Siz kendinizi paranoya hastalığına yakalanmış bir kimse olarak mı görüyorsunuz?
- KEN - Hayır.
- TRAVERS - Sizce paranoya nedir?
- KEN - Bunu tanımlamak zor, çünkü kişiden kişiye değişir. Bir adamın güvenlik duygusu, doğru bildiği bir takım şeylere dayanır da bunlar inkar edilirse tahammül edemez. Böyle bir insan, diyelim, bir heykeltraşa bulunduğu ruhsal duruma paranoya denilir. Yok eğer o kişi bir doktorsa o vakit bulunduğu durum profesyonelliğin şanındandır.
- TRAVERS - (Gülerek) Doktorlardan hoşlanmıyorsunuz belli.
- KEN - Ya siz hastalardan hoşlanıyor musunuz?
- TRAVERS - Hastadan hastaya değişir bu.
- KEN - Benim de bazı doktorlara diyeceğim yok.
- TRAVERS - Nedir sizin doktorlarla alıp veremediğiniz?
- KEN - Bir genelleme yapmak gerekirse, sizin meslekten olanlar özellikle son zamanlarda halkın nelerin farkında olduğundan habersiz. Büyüculüğün artık sökmediğini, insanların kendilerinde ne gibi hastalıklar olduğunu anlayabildiklerini, anlamak istediklerini, kendi hayatları hakkında birtakım kararlar vermeye de pek çoğunun yetenekli olduğunu öğrenmeniz zamanı çoktan geldi.
- TRAVERS - Hastalıkları hakkında bilgiye sahip değillerse...
- KEN - Kabahat onların mı? Doktorların çoğu bu bilgiyi kantarla tartıp miskalle veriyorlar hastalarına.
- TRAVERS - İyi ama bir hastanın doğru karar verebilmesi için tıp dalında bilgiye sahip olmak gerekmez mi sizce?
- KEN - Gerekir. Beni ele alın. Ben heykeltraşım, kabul, bir ayağı gökte bir sanatçıyım; vücudumun girdisini çıktısını anlayacak bilgi ve

yapıya sahip değilim. Sizse bir doktorsunuz, ama, iddiaya girerim ki anatomi konusunda sizinle yarış edebilirim.

TRAVERS - Ben anatomiyi bırakalı çok oldu.

KEN - Gördünüz mü? Ama ben altı ay öncesine kadar her gün anatomi öğreliyordum okulda. Aradaki fark bu.

TRAVERS - Sizin anatomi bilginiz fevkalâde olabilir ama nörolojiden ne haber Yahut dermatoloji, endokrinoloji, üroloji ve saire?

KEN - Sıfıra yakın, ama doğru dürüst bir karara varabilmem için, hastalığımı ilgilendirdiği ölçüde bana bilgi verseniz benim eksikli. Karar verecek olan benim. Siz benim stüdyoma gelseniz, bütün eserlerimi gördükten sonra şu bronz heykeli istiyorum deseniz, ben de size yok efendim o olmaz, heykeltraşlıktan çakmıyorsunuz, o bronzun oranları yanlış, dok dersiniz yetersiz, zaten o heykel bronzdan değil, tahtadan yapılmalıydı, alın size şu mermerden kaç olanı vereyim desem, her halde benim bir/tahtamın eksik olduğuna hükmederdiniz. Sizin yapacağınız şey, aklınız varsa tabii, sanatçının meslekî fikrini sorarsınız, ama ergin bir kinse olarak da son kararı verme hakkını kimseye kaptırmazsınız.

TRAVERS - Ama biz burada dekorasyona yarayacak heykelden değil, sizin hayatınızdan söz ediyoruz.

KEN - İyi söylediniz, doktor, benim hayatımdan söz ediyoruz.

TRAVERS - Ama sizin zekânız, iddianızı zayıflatıyor. Ben size hayatınız günlük güneşlik olacak demiyorum, ama zeki olmayan bir insana oranla sizin imkanlarınız çok daha fazla.

KEN - Bu, suyumu bulandırdın hikayesine benziyor; öyle de yediniz beni, öyle de. Demek ki ben intihardan başka bir yol olmadığını isbat edecek kadar zeki ve akli başında olduğum için yaşamak zorundayım, öyle mi?

(TRAVERS tabureyi yatağın yanına koyar.)

Tabureyi oynattınız. Sizde çekidüzen hastalığı mı var acaba?

TRAVERS - Anamın tek çocuğuymuşum, ondan olacak, ama beni bırakalım şimdi.
Hastane dışında eşiniz dostunuz var mı? Evli değilsiniz galiba.

KEN - Çok şükür değilim.

TRAVERS - Kız arkadaşınız filân?

KEN - Nişanlıyım. Daha doğrusu nişanlıydım. Ama nişanlıma beni bir daha ziyarete gelmemesini söyledim. İki hafta oluyor.

TRAVERS - Çok üzüldü her halde.

KEN - Hayat boyu çekeceğine böyle olması daha iyi.

TRAVERS - Demek... sizinle kalmayı istedi?

KEN - Evet evet... hepsini planlamış.... Ama sağlığı yerinde genç kız..
Çocukları olsun istiyor. Ama böyle yürümesini beceremeyen koca bebek yüzünden değil tabii..

TRAVERS - Ya gerçekten istediği buysa...

KEN - Hadi canım, Doktor, gerçekten istediği buysa, ortada yardıma muhta daha binlerce sakat var. Ben ondan asıl yapmak istediği şeyi yapmasını, bunu yaparken de suçluluk hissi duymamasını istedim, o kadar.

TRAVERS - Çok cömertsiniz doğrusu.

KEN - Cömertlikle ilgisi yok doktor, ben bunu kendim için yaptım. Ben kendimi insanların mazohist eğilimlerini tatmin edecekleri bir nesne haline getirirsem kendime olan saygımı yitiririm sonra.

TRAVERS - O kadar uzun boylu değil canım.

KEN - Uzun boylu, kısa boylu... Siz de geçen gün gelen papaz gibi konuşmaya başladınız nerdeyse, Ona göre ben Allah tarafından, insanların gelip şefkat gözyaşlarını akıtacakları bir çanak olarak seçildiğim için bundan mutluluk duymalıyım... Sakat olmanın bir sakıncası yokmuş, çünkü başka insanlar bana yardım ettikçe kendilerini daha da mutlu hissederlermiş. Bu çifte mutluluğa nasıl dayanacağım bilmem.

TRIVERS - Peki, anneniz, babanız?

KEN - Çalışan insanlar ikisi de işçi. Annemin yüreğine iner diyordum. Babamı hep kaya gibi güçlü diye düşünmüşümdür. Oysa tam tersi çıktı. Babam yalnız elleriyle düşünebilen bir insan. Buraya geldi mi n'apacağını bilemiyor, kalakalıyor ortalarda. Annemse şuraya iliştiriyor..... ööööyle oturuyor, anlayış dolu. Acı çekmek nedir biliyor, farkında her şeyin. Geçen hafta burdaydılar yine, bir vesile bulup babamı dışarı çıkarttım, anneme söyledim, kararımı... Hiç bir şey demeden yüzüme baktı bir an.. Gözleri doldu. Ondan sonra "Peki, yavrum," dedi, "hayat senin hayatın.. babanı da merak etme, ben ona destek olurum..." Ondan sonra ayağa kalktı. "Ya peki sen?" dedim. "Ben mi?" dedi. "Hayat benim için o kadar değerli mi ki ölmekten korkacağım oğul?" Anam gibi olayım, bana yeter.

TRIVERS - ... Eee, bakalım... bir düşünelim.

KEN - Ne düşüneceksiniz? Yani kararınıza vermediniz mi daha?

TRIVERS - ... Birtakım testler yapmam gerekiyor...

KEN - Ne testi be adam? Yüz metre mi koşturacaksın bana yoksa maraton mu?

TRIVERS - Bakıyorum çok kızgınsınız.

KEN - Kızgınlım tabii... Değilim, değilim... Evet... Evet, kızgınlım ya. (Soluyarak) Ama tutuyorum kendimi, çünkü tutmazsam, manik depresif devrenin manik evresinde diye rapor düzersiniz sonra.

TRIVERS - Bakıyorum, psikiatri terimlerini bol bol serpiştiriyorsunuz konuşmalarınıza.

KEN - Peki öyleyse, hastalık hastası diye yazarsınız raporunuza. (Solur)

TRIVERS - Yok onu yapmam, Mr Harrison.

KEN - Nasıl bir bataklığa saplandığımı görmüyor musunuz? Siz istat edebilir misiniz? İsbat edebilir misiniz deli olmadığınızı?

TRIVERS - ... Sizi bir daha yoklamaya geleceğim.

KEN - Yo, yo, gelmeyin, görmek istemiyorum sizi. Çünkü biliyoruz, her

görüŖte biraz daha sinirleneceğim, rahatım biraz daha kaçacak, biraz daha bunalıma gömüleceğim; sonunda istediğiniz olacak, beynimi mahvedeceksiniz benim.

TRAVERS - Sizi rahatsız ettimse özür dilerim, Mr Harrison.

(TRAVERS tabureyi yerine koyup çıkar. HEMŖİRE'nin odasına doğru gider. DR SCOTT ile MR HILL girer. Yıkama vs. odası.)

DR SCOTT - Ne kadar ters geliyor bilemezsiniz. Bu benim içimdeki sese de, buğüne kadar öğrendiğim her Ŗeye de aykırı.

MR HILL - Alın benden de o kadar, Ama karşı karşıya olduğumuz sorun "euthanesie", yeni umutsuz hastayı acısız olarak öldürme ya da ölüme terk etme durumundan farklı, değil mi?

DR SCOTT - Farklı, ama ona çok yakın.

MR HILL - Ya da çok uzak. İntihar bu.

DR SCOTT - Yemekler nefisti. Çok teŖekkürler.

MR HILL - Rica ederim. Kabul ettiğiniz için asıl ben teŖekkür ederim. Olmayacak bir soru: Diyelim bir mucize oldu da Mr Harrison bir a için elini kolunu kullanma yeteneğine kavuŖtu, uzanıp bir ŖiŖe uyku ilacını da kaptığı gibi yuttu. Böyle bir Ŗey yapsa, ne düşünürdünüz, daha doğrusu ne hissederdiniz?

DR SCOTT - ... Evet, olmayacak bir Ŗey, ama... ama çok rahatlardım.

MR HILL - İç güdülerinize aykırı gelmez miydi? Sondayla filan midesini yıkamaya kalkıŖmaz mıydınız?

DR SCOTT - Hayır... Karar yetkisi bende olsa kalkıŖmazdım.

MR HILL - Hattâ hattâ, bir ŖiŖe uyku ilacını yatağının başına kendiniz yerleŖtirir miydiniz?

DR SCOTT - Sorular gittikçe zorlaŖıyor; ama, evet, her halde yapardım...

MR HILL - Evet. Belki de intihara yeniden saygınlık kazandırmak gerekiyor. Biri kendi canına kıydı mı hukukî bir ylığın iŖgüzarlık ortaya

çıkıyor.. soruşturma, bilirkişi raporu yok bilmem ne, Sanki tümü, suçu birine ya da bir şeye yüklemek için icad edilmiş gibi.. Hiç bir soruşturma görevlisinin ağzından şöyle bir şey duymuş musunuzdur: "Bütün kanıtlar incelendikten sonra John Smith'in aşılmasına olanak görülmeyen engeller karşısında kalarak yürekli bir kararla soylu bir ölümü seçtiğini onaylarım."

DR SCOTT - Nerde... E, hadi tekrar teşekkür ederim; çok... Çok güzel bir geceydi.

MR HILL - Asıl ben size teşekkür ederim. İyi geceler.

DR SCOTT - Ama bilmem size bir yararım oldu mu?

MR HILL - Hem de nasıl. Karar vermemi sağladınız.

DR SCOTT - Kendisi için kurtuluş olacak bu.

MR HILL - Öyle... Bir endişeniz yok ya?

DR SCOTT - Tersine; içim daha rahat şimdi.

MR HILL - Bir kimse, ölümünün sorumluluğunu bir başkasına bırakırsa, bu, eminim, ahlâk dışı bir davranış olur. Böyle bir sorumluluğu yüklenmek de hoş görülemez, ama Ken böyle bir şey yapmıyor ki...

DR SCOTT - Karar verebildiğiniz için gerçekten sevindim... Hadi iyi geceler.

(Dururlar.)

MR HILL - Sizi tekrar görmeyi çok isterdim.

DR SCOTT - Telefon rehberinde var numaram... İyi geceler.

MR HILL - İyi geceler.

(Çıkarlar. KAY, KEN'e yemek getirir.)

KEN - Nöbet hâlâ bitmedi mi?

KAY - Personel kıtlığı var.

(KAY, KEN'e kaşıkla yemek yedirmeğe hazırlanır.)

KAY - Bugün yemek fena değil...

KEN - Güzel; peki ne cins şarap olsun bu akşam? Beyaz mı? Sek? Tamam, oldu...
garsonu çağır.

KAY - Siz oynatmışsınız, Mr Harrison.

KEN - Şarap içmemem için bir sebep var mı ortada?

KAY - Ne bileyim. İsterseniz sorayım Hemşiranıma...

KEN - Bilincimi köreltmek için ne yapmak lâzımsa yapıyor hastane. Ama köreldiğimize göre bari biraz keyiflensek ya! Hayır, olmaz! Ahlâka aykırı!

(KAY yemekten bir kaşık verir.)

KEN - Tuzu biraz fazla kaçmış.

KAY - Su ister misiniz?

KEN - Makbule geçer. (Suyu tadar.) Barajın suyuna birkaç damla izol karıştırılmış.

KAY - Hayır efendim, biz lizol değil, pinesol kullanıyoruz.

KEN - Eyvah... bunu rapora geçirin. Felâketler felâketi. Mr Harrison'ın damak tadında gerileme var, derhal damak yoğun cihazını harekete geçirin. (Doktorun taklidini yaparak) "Hemşire, portakal ver damak cevap vermiyor... Limonu çabuk.. Eyvah! Onu da duymadı... Alarma geçin... Hemşire, son çareye baş vuruyoruz. Çabuk, kaybedilecek saniye yok... Zakkımın kökünü getir, çabuk! Zakkımın kökü ölüyü diriltir." Aman sakın bunu Emerson'a söyleme, uygulamaya kalkar sonra. Bari öbür tarafta biraz rahat edeyim... (KEN espri yapmaya devam eder)

(KAY çıkar. Işık söner, tekrar yanar. DR SCOTT girer.)

KEN - Hemşiranım?

DR SCOTT - Hayır, benim. Daha uyumadınız mı?

KEN - Uyumadım.

DR SCOTT - Geç oldu.

- KEN - Saat kaç?
- DR SCOTT - On bir buçuk.
- KEN - Gece hemşiresi lamba yarım saat açık kalabilir demişti. Uyuyamadım.
Zihnim dolu.
- DR SCOTT - Anlıyorum.
- KEN - Çok güzelsiniz bu akşam.
- DR SCOTT - Teşekkür ederim.
- KEN - Bir yere mi çıktınız?
- DR SCOTT - Lokantaya gittik.
- KEN - Güzel. Kiminle?
- DR SCOTT - Soruşturma, öyle mi?
- KEN - E biraz da biz soruşturalım yani.
- DR SCOTT - Eli yüzü temiz bir yerdı.
- KEN - Hastaneden biriyle mi çıktınız?
- DR SCOTT - Hayır. Aslında şöyle çıktık. Philip Hill, sizin avukat.
- KEN - Ooooo, bakıyorum işler ilerlemiş. Irz düşmanı moruk hiç vakit
kaybetmemiş anlaşılın.
- DR SCOTT - Bir akşam yemeği yedik o kadar.
- KEN - Kendisini ben vekil tayin ettim, ettim ama git de görevini böyle
sonuna kadar yap demedim ya.
- DR SCOTT - Bir yemek yedik, o kadar!
- KEN - Vekilim vekilliğini uslu uslu yaptı demek.
- DR SCOTT - Hiç korkmayın, tam bir centilmen gibi davrandı.
- KEN - Hmm galiba kendime bir başka vekil bulsam daha iyi olacak.
- DR SCOTT - Sahi aldırıyor musunuz bu kadar?
- KEN - ... Bilemem. Mr Hill'e Emerson'un görüşünü savunmadınızca

mesele yok.

DR SCOTT - Öyle bir şey yapmadım.

KEN - Sağ olun.

DR SCOTT - Bana bütün bunlardan için için zevk alıyormuşsunuz gibi geliyor.

KEN - Bir bakıma öyle. Altı aydır ilk defa kendimi insan gibi hissediyorum yine.

DR SCOTT - Evet.

(Bir sessizlik.)

DR SCOTT - Bütün mesele bu değil mi Ken?..

KEN - Bana Ken dediniz.

DR SCOTT - İsterseniz demiyeyim.

KEN - Deli misin, hoşuma gitti. Bugünün kazanç hanesine bunu da yazacağım.

DR SCOTT - İşte onu diyordum, bütün mesele bu değil mi? Bu mücadele bunu gösterdi işte. Yeniden insan kimliğini kazandırdı sana. Hayır, hayır sen ölümü istemiyorsun. Ölmek için savaşıyorsun.. Kazanmak istemiyorsun sen.

KEN - Zihnim dolu derken, işte bunu demek istemiştin, ben de bunu düşünüyordum demin..

DR SCOTT - E peki... fikrini değiştirdin mi?

KEN - Hayır; bu uğraşmalardan zevk aldığımı biliyorum, onun için de bu işi kendimi, sadece, yaşadığıma inandırmak için değil, davayı kazanmak, uğruna savaştığım şeyi gerçekten elde etmek istediğim için yaptığıma emin olmak istedim.

DR SCOTT - Peki, emin oldunuz mu?

KEN - Evet, şimdi yüzde yüz eminim. Benim için hayat bitti artık. Herkesin bunu anlamasını istiyorum. Çünkü yapmak istediğim şeyler var yapamıyorum. Söylemek istediğim şeyler var söyleyemiyorum.

Böyle bir son daha mı iyi sanki? Beni anlıyorsunuz değil mi?

(GECE HEMŞİRESİ sakatlar için özel yemek kabı ile gelir.)

GECE HEMŞİRESİ - Siz daha gitmediniz mi, Doktor?

DR SCOTT - Şimdi gidiyordum ben de.

KEN - İşte demek istediğim bu, Doktor. Şu hale bakın. Mamasını getirmişler, cici bebeğe yedirecekler. Bana göre değil bunlar.

DR SCOTT - Anlıyorum.

KEN - Onun için yarın devam, mücadeleye devam!

DR SCOTT - İyi geceler ve iyi şanslar.

(Işıklar söner, yanar.)

KERSHAW - Demek psikiyatrimız, Harrison'ın akli dengesinin yerinde olduğunu ifade etmeğe hazır.

HILL - Evet, hiç şüphesi olmadığını söyledi. Yarın yazılı rapor verecek "Hastalarını korumak için çaba gösteren hastaneye de hak veriyorum, dedi. Ama hastaneye ne kadar hak verirse versin, Harrison'ın fikrini değiştirmesini ne kadar arzu ederse etsin, adamın aklının başında olduğunu söyledi.

KERSHAW - Demek Hastane adamı burada tutmak için yirmi altıncı maddeyi uygulatmış, öyle mi?

HILL - Evet, bu sabah telefon ettiler. Ellertree Hastanesinin psikiyatrisini getirtmişler. O da Emerson'ın imzasının yanına kendi imzasını basmış.

KERSHAW - Hmm... Biraz alengerli iş. Böyle bir uygulama ilk kez oluyor. İlginç.

HILL - Öyle.

KERSHAW - Adam ne yaptığının farkında diyorsun. İyice emin misin bundan?...

HILL - Eminim,

KERSHAW - Eh... Hadi bakalım, şimdi görelim adamı.

HILL - Hemşiranının odası da bu.

KERSHAW - Yalan saçlı ifrit burada oturuyor demek.

HILL - Sen görünüşüne bakma. O buz gibi görünüşün altında paslanmaz çelikten bir kalp var.

(HEMŞİRE'nin odasına giderler.)

HILL - Günaydın, efendim.

HEMŞİRE - Günaydın, Mr Hill.

HILL - Meslekdaşım, Mr Kershaw.

HEMŞİRE - Günaydın.

KERSHAW - Tanıştığımıza memnun oldum,

HILL - Mr Harrison'u görebilir miyiz acaba?

HEMŞİRE - Dr Emerson'dan izin aldınız mı?

HILL - Evet.. gelmeden önce... telefon ettik.

HEMŞİRE - Demek öyle...

HILL - İsterseniz sorun kendisine.

HEMŞİRE - ... Yok, ona gerek yok... Ama siz Mr Harrison'la görüşürken, izin verirsiniz, ben de yanınızda olmak istiyorum.

HILL - Niçin?

HEMŞİRE - Biliyorsunuz hastanın ruhî durumundan çok endişeliyiz. Son birkaç gün içinde iki defa... asabî kriz geçirdi... Bu durumlarda nefes alamaz hale geliyor. Dr Emerson'ın emri var... Hastanın fazla heyecanlanması muhtemel olan durumlarda birimizden birimiz yanında bulunuyoruz.

HILL - Anlıyorum. (KERSHAW'a doğru bakar. KERSHAW omuz silker.) Pekâlâ.

HEMŞİRE - Buyrunuz öyleyse.

(KEN'in odasına geçerler.)

HILL - Günaydın, Mr Harrison.

KEN - Günaydın.

HILL - Avukat Kershaw'la tanışmanızı istedim. Bundan sonra kendisiyle işbirliği yapacağız.

KERSHAW - Günaydın, Mr Harrison.

HILL - Fazla heyecanlanmanızı önlemek için doktorunuz Hemşiranımın da yanımızda bulunmalarını emretmişler.

KEN - Ya! Peki, Hemşiranım, siz yanımdayken benim ne kadar heyecanlandığımı bilmiyor musunuz? Beyaz önlüğünüzle siyah çoraplarınızdan olacak. Anneyle metres karışımı.

(HEMŞİRE mahcup mahcup sırtıtarak yatağın başında oturur. KEN boynunu zorlayarak HEMŞİRE'ye doğru bakar, HEMŞİRE bir şey demede KEN'in nabzına bakar, saat tutar.)

KEN - Hemşiranım n'apıyorsunuz orda kuzum öyle kaşla göz arasında?

HILL - ... E - 1...

HEMŞİRE - (Mr Hill'e) Bir dakika lütfen...

(Nabza bakması bitmiştir.)

Şimdi buyrun.

KEN - Pekâlâ, Mr Kershaw, sizin tavsiyeniz nedir bakalım.

(KERSHAW cevap vermez. HILL konuşmak üzere davranırken KERSHAW belli belirsiz bir işaret yaparak kendisini susturur. Daha uzun bir sessizlik.)

KERSHAW - Amacınıza ulaştığınız takdirde bir hafta içinde öleceksiniz

KEN - Onu biliyorum.

KERSHAW - ... Doktorların ifadesine göre, sonda olmadan, toksik maddeler kanınızda gitgide birikecek ve ağır ağır zehirleneceksiniz.

KEN - (Gülümseyerek) .. Ah keşke teypinizi de getirseydiniz. Bu nutuk fon müziğiyle daha da etkili olurdu.

KERSHAW - (Gülümseyerek ve rahatlayarak) Ne yaptığının farkında mısınız, değil misiniz emin olmak istedim.

KEN - Ben ne yaptığımı biliyorum.

KERSHAW - İçinizde hiç bir şüphe, acaba diye bir soru yok mu?

KEN - Yok.

KERSHAW - Şimdi sizi Ruh Sağlığı Yasası'nın yirmi altıncı maddesine göre burada tuttuklarına göre, doğacak ihtimaller şunlar: Sizi burada diledikleri kadar tutup, uygun gördükleri her türlü tedaviyi uygulayabilirler. Buna karşılık bizim de dava açma hakkımız var.

KEN - Dava ne kadar sürer?

KERSHAW - ... Bir yıl kadar sürebilir.

KEN - Bir yıl mı? Bir yıl mı! Siz ne söylüyorsunuz kuzum! Daha önce bitemez mi dava?

KERSHAW - Biter, biter ama bir yıl da sürebilir.

KEN - Yo! Yoo! Asıl o zaman deli çıkarım işte ben.

KERSHAW - Usul bu.

KEN - Yo! Yo! Bir yıl daha buna katlanamam, yapamam.

HILL - Tabii her zaman Habeas Corpus'a başvurma hakkımız da var.

KERSHAW - Birini bulabilirsek eğer.

KEN - Habeas Corpus, O da nesi? Ben hep canilerle ilgili bir şey sanırdım onu.

KERSHAW - Evet, genellikle öyledir. Özetle söylemek gerekirse Habeas Corpus belli bir neden olmadıkça bir kimsenin özgürlüğünün

kısıtlanamayacağını ifade eder. Özgürlüğü bu şekilde kısıtlanmış bir kimse veya onun bir tanıdığı, dilekçeyle Habeas Corpus için başvurabilir. Habeas Corpus Latince "Vücudu alabilirsiniz" demektir.

KEN - Vücudu yerine cesedi deseler o zaman bana tam uyardı işte.

KERSHAW - Gereksiz alıkoymayı gerçekleştirenler alıkonan... kişiyi yargıcın karşısına çıkarmakla yükümlüdürler; eğer kişiyi ellerinde tutmak için yeterli bir neden göstermezlerse o vakit yargıç kişinin serbest bırakılması için emir verebilir.

KEN - Bu ötekinden de uzun sürer gibi geldi bana.

KERSHAW - Değil. Habeas Corpus muamelesi uzun sürmeyen çok az davadan biridi biridir. Mahkemeler tatilde olduğu zaman bile her hangi bir yargıca gidip duruşma talep edebilirsiniz. Bir, bilemediniz, iki gün içinde duruşmaya çıkılır, bir celsede de karar alınabilir.

HILL - Davaya bakacak bir yargıç bulabilirsiniz eğer.

KEN - Neden bulunamam?

KERSHAW - Habeas Corpus sık rastlanan bir dava değil. Hele böylesi hemen hemen hiç işitilmemiş.

KEN - Benim mahkemeye gitmem gerekecek mi?

KERSHAW - Sanmıyorum. Duruşma mahkemede de olur, yargıcın makamında da. Bu durumda Mr Hill'le benim yapacağımız şey, dilekçeyi verdikten sonra hastanenin avukatına başvurup birlikte yargıca gitmek ve duruşmanın burada yapılmasını sağlamak.

KEN - Bu odada mı?

KERSHAW - Yargıcın bunu kabul edeceğini sanıyorum. Dediğim gibi, bu işi bir iki gün içinde hallederiz tahminime göre .

KEN - Sağ olun, Müvekkilinizin ölümüne çarptırılmasını talep edeceğimize göre, bu çok acayip bir dava olmalı sizin için.

KERSHAW - Size samimi fikrimi söyleyeyim mi? Bu davayı kaybedersen hiç gam yemem.

KEN - Kaybederseniz, benim için müebbet hapis demektir.

KERSHAW - Bilmem artık. Hadi hoşça kalın Mr Harrison.

(HEMŞİRE ile birlikte çıkarlar, HEMŞİRE'nin odasının önünde dururlar.)

HILL - Size çok teşekkür ederim, Hemşiranım... Gerçekten üzgünüm. Sizi de üzdük.

HEMŞİRE - Yo, kat'iyen, Mr Hill. Bende paslanmaz çelikten kalp olduğu için, böyle bir kalbi her türlü histen arındırmak kolay oluyor. Hoşça kalın.

(Odasına gider, HILL ve KERSHAW çıkar. Işıklar söner, KEN'in odası aydınlanır. JOHN ve KAY mahkeme için sandalyaları dizmektedir. JOHN "Dry Bones" şarkısını söylemeye başlar.)

KAY - John!

JOHN - Ne var, bir şey mi oldu?

(KAY şaşırır.)

KAY - Bir şey olduğu yok... Ömürsün yani...

(KEN ikisi arasında geçenleri hissetmiştir.)

KEN - Alo alo... neler oluyor bakayım burada? Aşk tanrısı Eros antiseptik önlüğünü giyip koridorlarda uçarak hipodermik oklarıyla genç bakirelerin kalplerini mi deldi yoksa?

KAY - Hayır.

KEN - Peki sen ne dersin bu işe, John?

JOHN - Doğrusunu söylemek gerekirse, ben suçsuzum, Sayın Yargıcım. Ben kendi halimde koridorda giderken, karşıdan gelen bu hastabakıcının güzelliğiyle çarpılıverdim birdenbire.

KAY - Aptallığın sırası değil şimdi, John.. Bak bir sandalye eksik burda...

Hadi sallanma da bul getir bir tane.

JOHN - Sizin her arzunuz benim için bir emirdir Kraliçem.

(Eğilip selam verir, çıkar.)

KAY - Bu adam iyice kaçık,

KEN - Değil. Bana çok iyiliği dokundu keratanın. Birlikte bir yerlere gidip eğleniyor musunuz?.. Benim üstüme vazife değil ama...

KAY - Dün gece onun klübüne gittik... Orada, orkestrada çalışıyor.

KEN - Biliyorum.

KAY - Korkunç güzel çalışıyorlar. Bir gün çok meşhur olurlarsa hiç şaşmam... ama ben ne diye böyle konuşuyorum, doğru değil.

KEN - Neden doğru olmasın?... Ben felçli olduğum için mi yani? Dans edemediğim için mi?

KAY - İşte, ne bileyim...

KEN - Geçenlerde yine moralim çok bozuktu. John beni tıraş etmeye geldiği zaman, hiç bir işe yaramıyorum, ben ne yapabilirim filân gibilerden sızlanmaya başladım. John, bak ben sana söyleyeyim neler yapabilirsin, dedi, ondan sonra başladı saymaya. Evvelâ, dedi, başını bir taraftan bir tarafa çevirebildiğine göre (KEN dediğini yapar) mükemmel tenis hakemi olabilirsin. Ondan sonra, dedi, kafana duvar saatının kadülünü bağlarlar, kelleyi oynattıkça saati de güzel güzel çalıştırırsın. O da olmadı, iyi çocuk terbiyecisi olursun, dedi. Çocuklar nasıl olsa hep yaramazlık yaptıklarına göre, onlara hiç durmadan, ayıp ayıp anlamına kafanı salladın mı yola gelirler, dedi. Böyle, daha neler saydı durdu. O kadar gülmüşüm ki benim gülmeme hemşiranım içeri koştu, oksijen çadırına aldılar beni.

KAY - Komik olmasına komiktir.

KEN - O kadar mı? Adam rahat, özgür.

KAY - Ne rahatı?

KEP - Adam suçluluk duygusunun baskısı altında değil. Burada herkes, sen de dahil, benim yanımda suçluluk duygusu içinde kıvranıyorsunuz. Onun için dün gece dans edip oynayarak ne şahane eğlendiğini söyleyemedin bana. İşte böyle herkes yanımda suçlu hissettiği için ben de daha beter hissediyorum kendimi. Ama John böyle değil. Benim halime üzülüyor ama ben bu haldeyim diye kendine kabahat filân bulmuyor. Adam hayat iksiri sanki,

(JOHN, HEMŞİRE'nin koltuğu ile gelir.)

KAY - John! O koltuğu buraya getirmek için Hemşiranımdan izin aldın mı?

-JOHN - Kadın odasında değil ki.

KAY - Görürse öldürür seni. Onun koltuğuna kimse oturamaz.

JOHN - Mikroplu filân mı yoksa? Birazdan zavallı yargıç gelecek. Herif burada oturup iki saat bu serserinin ölmek istiyorum, gebermek istiyorum diye iniltilerini dinlemek zorunda kalacağına göre bari dedim herifin kıcı rahat etsin.

KEN - (Kahkaha atarak KAY'e) Anladın mı ne demek istediğimi?

(JOHN koltuğa oturup çok ciddi bir tavır takınır.)

JOHN - Şimdiii, bu çok ciddi bir dava. İki iddianın ikisi de isbat edilmiş vaziyettedir... Evvela, bu hastanenin bir takım ilaçlar kullanarak insanları mutlu kılmaya çalıştığı tesbit edilmiştir. Bu çok vahim bir suçtur. Saniyen, hayrete seza olarak müşahade eylemiş bulunuyoruz ki, bu hastane aksini yapmak için sarfettiği bütün gayretlere rağmen hastaları öldürememektedir. Buna asla müsaade edemeyiz.

(Dışardan ayak sesleri.)

KAY - Hemşiranım geliyor!

(JOHN fırlayıp koltuk ile kapı arasında durur. Hemşire girer ve arkası koltuğa dönük olarak yatağa doğru giderken John odadan

usulca çıkar.)

KEN - E, bugün çok önemli bazı konuklar geliyor, değil mi Hemşiranım?

HEMŞİRE - Öyle...

KEN - Siz de burada olacak mısınız?

HEMŞİRE - Hayır.

KEN - Sanki ihanet ediyormuşum gibi bir his var içimde.

HEMŞİRE - Hepimiz yapmamız gerekeni yapıyoruz.

KEN - Ama bunu sizin kadar iyi beceren yok...

HEMŞİRE - Teşekkür ederim.

(Çabucak çıkmak için dönerken DR SCOTT girer.)

DR SCOTT - Günaydın, Hemşiranım.

HEMŞİRE - (Neşeli) Günaydın.

(Koltuğu görmeden çabucak çıkar. DR SCOTT arkasından bakar.)

KEN - Hemşiranımın keyfini kaçırdım galiba.

DR SCOTT - Yapmayın böyle şeyler. Öyle hemşire zor bulursunuz. Siz bir de ötekileri görseniz.

KEN - Ben de ona öyle dedim işte.

DR SCOTT - Şimdi anlaşıldı. Dayanamadığı tek şey böyle laflar. E, bu sabah nasılsınız bakalım?

KEN - İyi.

DR SCOTT - Sonunda mahkeme heyetini topladınız.

KEN - E, değil mi ya.

DR SCOTT - Evet, öyle ya.

KEN - Dün de bugün de müsekkin almadım.

DR SCOTT - Biliyorum.

KEN - Teşekkür ederim.

DR SCOTT - Bize değil yargıca teşekkür et, emri o verdi.

KEN - Öyle mi!

(DR EMERSON girer.)

DR EMERSON - Günaydın, Mr Harrison.

KEN - Günaydın Doktor.

DR EMERSON - Daha iş isten geçmiş değil.

KEN - Hayır, hayır, yolcu yolunda gerek... Kendiliğinizden taburcu edecekseniz o başka.

DR EMERSON - Bir onu yapamam işte, Yargıçla avukatlar aralarında konuşurken ben bir uzanıp ne âlemdesiniz göreyim dedim. Tanıklar Hemşiranımın odasında bekleyecekler. Ben de tanıklardan biri olduğuma göre siz, Doktor Hanım, burada hastanın yanında kalırsanız memnun olurum.

DR SCOTT - Tabii tabii.

DR EMERSON - Yargıca daha önceden görmek istemiyorum. E, hadi bakalım, size iyi şanslar dileyeyim de tedavinizi sürdürebilelim.

KEN - (Gülümseyerek) İyi dileklerinize teşekkür ederim.

(EMERSON başı ile evet işareti yapar, çıkar.)

DR SCOTT - Eğer seninle tanışmasaydım Dr Emerson için dünyanın en inatçı adamı derdim.

(DR EMERSON odasına giderken koridorda PHILIP HILL ile karşılaşır.)

HILL - Günaydın.

DR EMERSON - Günaydın.

(HILL, EMERSON'un arkasından seslenir.)

HILL - A, Dr Emerson, affedersiniz.

DR EMERSON - Evet?

- HILL - Ne diyeceğimi de bilemiyorum ya... İşte böyle nahos bir duruma düşmek zorunda kaldığınız için üzgünüm.
- DR EMERSON - Durun, daha her şey bitmedi. Yasalar o kadar eşek mi ki bir hastamı elimden alıp gözümün önünde ölümün kucasına atsın?
- HILL - Ya peki yasalar o kadar eşek mi ki bir adama başka bir adam üzerinde keyfî bir hak tanısın?
- DR EMERSON - Benim gücüm keyfilikten doğmuyor. Ben bu hakkı bilgimle, yeteneğimle elde ettim. Burada doğa'nın da yasaları geçerli.
- HILL - Bir de devletin yasaları.
- DR EMERSON - Devlet, tamamiyle meslekî bir konuda hüküm verecek kadar aptal değil her halde.
- HILL - On,, bunu bilmem ama hukuk davalarından yarısı, bir meslek erbabının fikrine yapılan itirazdan doğuyor.
- DR EMERSON - Ben de onu bunu bilmem ama benim mesleğim, yani tıp mesleği, yasaların müdahalesi yüzünden iş yapamaz duruma geldi nerdeyse. Hastalar dava açmak için bir bahane bekler oldular adeta. Bir gün gelecek doktorlar ağızlarını açıp hasta hakkında fikir beyan etmeye de, her hangi bir harekette bulunmaya da korkacaklar.
- HILL - O zaman da hastayı ihmalden dava açılabilir.
- DR EMERSON - Gördünüz mü? Hep tonga altına giden biz.
- HILL - Bence ne siz tonga altına gidiyorsunuz ne de hastalar. Siz de kendinizi, diyelim, bir avukatın ya da bir... bürokratın elinde oyuncak gibi hissetmek istemezsiniz her halde. Ben de bir doktorun elinde oyuncak olmak istemem doğrusu.
- DR EMERSON - Sizi duyan da beni Kazıklı Voyvoda filân gibi biri sanır.
- HILL - Kat'iyen! Benim şahsen sizin iyi niyetinizden zerre kadar şüphem yok, ama, gene de ben kimseyi yasaların üstünde görmek

istemiyorum.

DR EMERSON - Ben yasaların üstünde yahut dışında olmak istemiyorum ki...

Ben sadece, yasaların bir uzmanın görüşünü gerektiğinde dikkate almasını istiyorum.

HILL - Yasalar bunu yapıyor zaten. Ama, bakalım bugün hangi uzmanın görüşünü benimseyecekler, önemli olan o.

DR EMERSON - Göreceğiz bakalım.

(YARGIÇ MILLHOUSE koridorda görünür. Hastanenin avukatı ANDREW EDEN ve PETER KERSHAW kendisini izler. Arkalarından gelen HEMŞİRE ve MR HILL ile birlikte KEN'in odasına girerler.)

HILL - Günaydın Mr Harrison. Sizi Hastanenin avukatı Mr Eden'le tanıştırayım.

KEN - Merhaba.

(İskemillere otururlar.)

HEMŞİRE - Sayın Yargıç Mr Millhouse.

YARGIÇ - Mr Kenneth Harrison'la mı tanışıyorum?

KEN - Evet, Sayın Yargıcım.

YARGIÇ - Bu duruşmanın teklifsiz ve kısa olmasına dikkat edeceğim. Siz de Dr Scott'sunuz her halde.

DR SCOTT - Evet, Sayın Yargıcım.

YARGIÇ - Gerekli gördüğünüz her hangi bir an söz almak isterseniz sevinirim.

DR SCOTT - Peki, Sayın Yargıcım.

YARGIÇ - Mr Kershaw ve Mr Hill'le yaptığım görüşmelerden sonra şu şekilde davranmaya karar verdim: Önce Mr Emerson'ın ifadesine başvuracağım. Neye dayanarak Mr Harrison'ın burada muhafaza edilmesine inandığını soracağım. Ondan sonra Dr Richard

Barr'dan başvuruyu desteklemesinin nedenlerini öğreneceğiz.

Mr Harrison'ın ise avukatlarca sorgu suale maruz bırakılmamasına karar verdik.

KEN

- Ama ben...

YARGIÇ

- (Sert) Bir dakika, Mr Harrison. Eğer ana sorunla ilgili olarak ortada her hangi bir şüphe kalırsa-ki öyle olacağı benzer- o vakit Mr Harrison'a gerekli soruları ben soracağım. Dr Scott, şimdi lütfen Dr Emerson'u çağırır mısınız?

DR SCOTT

- Peki, Sayın Yargıcım.

(Çıkar.)

Sizi istiyorlar, efendim.

(KEN'in odasına girerler.)

YARGIÇ

- Dr Emerson, yemin etmenizi istiyorum.

(YARGIÇ, üzerinde yeminin yazılı olduğu kartı Dr Emerson'a uzatır.)

DR EMERSON

- Doğruyu ve yalnız doğruyu söyleyeceğime namusum üzerine yemin ederim.

YARGIÇ

- Şurada durun lütfen.

(YARGIÇ, MR EDEN'a işaret eder.)

EDEN

- Adınız ve soyadınız?

DR EMERSON

- Dr Michael Emerson.

EDEN

- Bu hastanede göreviniz nedir?

DR EMERSON

- Başhekim ve Yoğun Bakım Bölümü'nün şefiyim.

EDEN

- Bize lütfen bu hastaya uyguladığınız tedaviyi kısaca anlatır mısınız?

DR EMERSON

- (Notlarına bakarak) Hasta buraya 9 Ekim günü öğlede sonra geçirdiği bir trafik kazasını müteakip acil bir vak'a olarak

kabul edildi. Hastayı teslim aldığımızda sol ve sağ incik kemikleriyle kalça kemiği kırılmış ve kırılan dört kaburga kemiğinden biri de belkemiğine saplanmış durumdaydı. Bundan başka vücut çeşitli yara ve bereler almış olup hasta derin bir komaya girmiş bulunuyordu. Koma durumu otuz saat sürdü. Uyguladığımız tedavi sonucunda, hastanın kırılmış olan kemikleri kaynadığı gibi, çeşitli yaraları da kapanmış olmakla birlikte, belkemiğindeki fıtık ile uğradığı travma ve ruhsal bunalım devam etmektedir.

EDEN - İzin verirsiniz, Sayın Doktor sözünü ettiğiniz son iki durumu ele alalım. Önce bel kemiği. Bu konuda bir iyileşme söz konusu mudur?

DR EMERSON - Bugünkü tıp bilgimize göre hayır.

EDEN - Peki ruhsal durumunda bir değişiklik söz konusu olabilir mi?

DR EMERSON - Mr Harrison gibi bir kaza geçirdikten sonra vücudun böylesine tahribata uğrayıp da beynin bundan etkilenmemesi mümkün değildir. Bu gibi durumlarda ruhsal bunalımının ve yanlış karar verme eğiliminin aylar, hatta yıllarca devam etmesi olağandır.

EDEN - Ve sizin görüşünüze göre, Mr Harrison böyle bir bunalım geçirmektedir.

DR EMERSON - Evet.

EDEN - Teşekkür ederim, Doktor.

YARGIÇ - Mr Kershaw?

KERSHAW - Doktor. Sözünü ettiğiniz travmaya objektif bir şekilde saptayacak bir yöntem var mıdır? Bize gösterebileceğiniz, diyelim, bir test sonucu ya da her hangi bir ölçü var mı?

DR EMERSON - Hayır.

KERSHAW - O halde marazi bir durumla, makul ve haklı bir ruhsal

bunalımı birbirinden nasıl ayırdedebiliyorsunuz?

DR EMERSON - İki durumun da çeşitli örneklerini görmüş otuz yıllık tecrübesi olan bir hekim sıfatıyla.

KERSHAW - Soracağım başka bir soru yok, Sayın Yargıcım.

YARGIÇ - Sizin bu konuyla ilgili olarak Sayın Doktor'a soracağınız her hangi bir soru var mı?

EDEN - Yok efendim.

YARGIÇ - Teşekkür ederim, Doktor. Çıkarken Dr Barr'a buraya gelmesini söyler misiniz lütfen?

(DR EMERSON çıkar.)

DR EMERSON - Seni istiyorlar, Barr.

(HEMŞİRE, DR BARR'ı KEN'in odasına götürür.)

HEMŞİRE - Dr Barr.

YARGIÇ - Lütfen yemin eder misiniz?

DR BARR - Doğruyu ve yalnız doğruyu söyleyeceğime namusum üzerine yemin ederim.

YARGIÇ - Mr Kershaw.

KERSHAW - Adınız ve soyadınız lütfen.

BARR - Dr Andrew Barr.

KERSHAW - Ne iş yaparsınız?

BARR - Norwood Park Hastanesi'nde Psikiatri Kliniği Başkanısınız.

KERSHAW - Sözü ettiğiniz hastane daha çok bir akıl hastanesi, öyle değil mi?

BARR - Öyle.

KERSHAW - O halde depresyon geçirmekte olan pek çok sayıda hastayla karşılaşıyorsunuz.

BARR - Evet.

KERSHAW - Mr Harrison'ı muayene ettiniz mi?

BARR - Ettim, evet.

KERSHAW - Peki, kendisinin böyle bir hastalık geçirmekte olduğunu söyleyebilir misiniz?

BARR - Hayır, söyleyemem.

KERSHAW - Bundan emin misiniz, Doktor?

BARR - Evet, eminim.

KERSHAW - Demin burada Mr Harrison'ın bunalım geçirmekte olduğu söylendi. Siz bu görüşe karşı mı çıkıyorsunuz?

BARR - Hayır, ama depresyon, bunalım dediğimiz şey mutlaka marazî bir hastalık demek değildir. Bence Mr Harrison'ın bunalımı yapısal değil, tepkiseldir. Yani hasta çok kötü bir duruma tamamen rasyonel bir tepki göstermektedir.

KERSHAW - Teşekkür ederim, Mr Barr.

YARGIÇ - Mr Eden?

EDEN - Dr Barr. Mr Harrison'ın karar verebilecek güçte olduğunu ispat edecek objektif veriler var mı elinizde?

BARR - Hastada uykusuzluk, iştahsızlık, yorgunluk gibi yapısal depresyonlarda rastladığımız klinik âraz mevcut elbette, ama böyle olsa bile bunların hastanın genel fiziksel durumundan kaynaklanmadığını söyleyemeyiz.

EDEN - Öyleyse bunun gerçekten tepkisel bir depresyon olduğuna nasıl emin olabiliyorsunuz?

BARR - Tecrübemle ve hastayla konuşarak. Mr Harrison keskin bir zekâya sahip olduğu gibi durumunun ne olduğunu hem mükemmelen anlayabilecek, hem de bu durum karşısında ne yapması gerektiğine karar verebilecek güce malik.

- EDEN - Son bir soru, Doktor, Mr Harrison'ın doğru karar verdiği kanısında mısınız?
- KERSHAW - (Çabucak lafa girerek) Sayın Yargıcım, bunun konumuzla ilgisi var mı gerçekten? Alt tarafı...
- YARGIÇ - Pek var sayılmaz...
- BARR - Ama gene de cevap vermek isterim.
- YARGIÇ - Buyrun.
- BARR - Bence yanlış karar verdi. Özür dilerim.
- EDEN - Başka soru soracak değilim, Sayın Yargıcım.
- YARGIÇ - Bu konuyla ilgili olarak Dr Barr'a sizin soracağınız bir şey var mı, Mr Kershaw?
- KERSHAW - Hayır, yok, Sayın Yargıcım.
- YARGIÇ - Bu kadar öyleyse, Dr Barr.
- (DR BARR çıkar. YARGIÇ ayağa kalkar.)
- YARGIÇ - Birkaç soru sorsam... acaba cevap verebilecek gibi hissediyor musunuz kendinizi?
- KEN - Elbette.
- YARGIÇ - Sağolun.
- KEN - Siz fazla iyi kalplisiniz.
- YARGIÇ - Hiç öyle değil.
- KEN - Gerçekten öyle. İdam kararı vermeye bayılan hakimlerden cıranızı tercih ederdim.
- YARGIÇ - Artık öyleleri kalmadı ki.
- KEN - Toplum şimdi çok daha duyarlı ve insaniyetli mi yani?
- YARGIÇ - Öyle diyebilirsiniz.
- KEN - Öyle olsun bakalım.

- YARGIÇ - Yemin etmenizi istiyorum. Dr Scott, Mr Harrison'un sağ elini kaldırmamanızı rica edeceğim.
- KEN - Doğruyu ve yalnız doğruyu söyleyeceğime namusum üzerine yemin ederim.
- YARGIÇ - Bu hastanenin Başhekimi sizin akılcı bir karar verme yeteneğine sahip olmadığınızı söyledi.
- KEN - Kendisi yanılıyor.
- YARGIÇ - Peki bu sonuca nasıl vardı dersiniz?
- KEN - Kendisi iyi bir doktor; öyle olduğu için de elinden geldiğince yardım edip hastalarını ölümden kurtarmak istiyor.
- YARGIÇ - Sizin had depresyon geçirdiğiniz kanısında.
- KEN - Bunda şaşılacak ne var? Hemen hemen tamamen felç durumundayım. Asıl depresyon geçirmezsem aklımdan zorum var demektir.
- YARGIÇ - Ama tıp açısından, kederli olmakla depresyon geçirmek arasında fark var.
- KEN - Bu farkı bir psikiyatrist olarak doktorum yeterince açıkladı sanlıyordum.
- YARGIÇ - Ama kabul edersiniz ki, ölmek arzusu, bunalımın, sadece kederli olma durumundan çıkıp marazî bir hal aldığını kanıtlıyor.
- KEN - Ben ölmek istemiyorum ki.
- YARGIÇ - Bugün burada ne diye toplandık öyleyse?
- KEN - Ama her ne bahasına olursa olsun yaşamak diye de bir şey kabul etmiyorum ben. Elbette yaşamak istiyorum, ama bana sorarsanız, ben zaten ölmüş bir insanım artık. Bu gerçeği doktorların da kabul etmesini istiyorum, o kadar. İçinde bulunduğum duruma gerçek anlamda yaşamak denemez her halde.
- YARGIÇ - Yasal olarak ölü değilsiniz, orası muhakkak.

KEN - Onu bile tartışabilirim sizinle.

YARGIÇ - Nasıl?

KEN - Yaşamak kavramının içine kendine yeterli olma ögesi de mutlaka girmeli, yoksa bu akılcı bir tanımlama olmaz. Gazetelerde okumuştum - kalp nakli tartışmaları sırasındaydı - hatırlıyorum, bir kimseyi hayatta tutmak için sürekli olarak respiratör filan gibi cihazlar gerekiyorsa, o kimseden başka birine kalp nakli yapılabilir diye okumuştum, biliyorum.

YARGIÇ - Ama beyin faaliyetinin de tamamıyla durmuş olması şart; sizin beyninizse devamlı çalışıyor, ona şüphe yok.

KEN - Hem de akli başında bir adamın beyni olarak çalışıyor.

YARGIÇ - İşte karar vereceğimiz konu bu.

KEN - Sayın Yargıcım, ben kimsenin beni öldürmesini istemiyorum. Ben sadece bu hastaneden taburcu edilmek istiyorum, o kadar.

YARGIÇ - İkisi de aynı kapıya çıkıyor.

KEN - İyi dediniz ya. Ben sadece ömrümün geri kalan bölümünü hastanede geçirmekle kalmayacağım, burada yattığım sürece de her şey yalnız ve yalnız beynimin çalışır halde tutulmasına göre ayarlanacak. Ama ben o beyni hiç bir zaman, gerçek anlamıyla bir şeye yön verme amacıyla kullanamayacağım. Bana sorarsanız, bu hesaplı planlı bir gaddarlıktan başka bir şey değildir.

YARGIÇ - Toplum biraz çabayla bir insanı yaşatabilecekken onu ölüme terketseydi bu daha da büyük bir gaddarlık olurdu hiç şüphesiz.

KEN - Hayır, bence ikisinin arasında bir derece farkı yok; ikisi de aynı.

YARGIÇ - İkisi de gaddarlık sayılacaksa, hastane yetkilileri sizi ne diye ölüme terketsin öyleyse?

KEN - Gaddarlık bir adamın hayatını kurtarmak ya da onu ölüme terketmek

olayının içinde değil, seçim hakkının ilgili kişinin dışında birtakım kimselere bırakılmasındandır.

YARGIÇ - Ama umutsuz bir bunalım içinde olan bir kimse mantıklı bir karar veremez.

KEN - İşte sizin de demin söylediğiniz gibi, Sayın Yargıcım, karar verilecek olan konu bu.

YARGIÇ - Pekala öyleyse ölmeye karar vermenizin niçin mantıklı bir seçim olduğunu bize izah edin bakalım.

KEN - Bu herşeyden önce bir vekar meselesi. Şu halime bakın: En ilkel vücut fonksiyonlarını bile yerine getirmekten acizim. Çiş bile edemiyorum. Vücuduma, hiç bir zaman tutup atamayacağım bir sonda eklenmiş. Gün aşırı gelip bağırsaklarımı temizliyorlar. Saat başı hastabakıcı gelip beni bir taraftan bir tarafa çeviriyor vücudumda bereler açılmasın diye. İşleyen tek tarafım kafam, o da hiç bir şeye yaramıyor, çünkü kafamın vardığı sonuçları vücudum yerine getirmekten yoksun. İşte bu soruşturma dediğimi ispat ediyor. Lütfen dinleyin beni.

YARGIÇ - Dinliyorum zaten.

KEN - Ölüden farkım yok benim. Bunun kabul edilmesini istiyorum. Hastanenin ısrarlı bir şekilde bu insan müsveddesini ayakta tutmaya çalışmasını - ne ayakta tutması - yatırmaya çalışmasını insan gururunu incitici, insanlık dışı bir davranış sayıyorum.

YARGIÇ - Ama nice korkunç fiziki handikaplara maruz kalmış kimse bu zorlukları yenip temel olarak yaratıcı ve vakarlı bir hayat sürdürmeyi başarmıştır. Bunu kabul etmiyor musunuz?

KEN - Ediyorum, ama vakar ve haysiyet seçimi, o kişinin yapmasıyla başlar. Ben yaşamaya karar vermişsem toplumun beni yok etmesi korkunç bir şey olur. Ama ben ölmeye karar vermişsem toplumun beni ille de yaşatmaya çalışması da aynı derecede korkunçtur.

YARGIÇ - Toplumun bir insanı yaşatmak için her türlü çareyi aramasını haysiyet kırıcı diye kabul edemeyeceğim. Tersine, bu tür davranışlar toplumu yüceltir.

KEN - Adam sağ kalmak istiyorsa o zaman dediğiniz doğru. Ama, tekrar edeyim, kişinin vakarına saygı, seçme hakkını o kişiye bırakmakla başlar. Bu yapılmadı mı, o insan aşağılanır, çünkü insan iradesi gitmiş, o iradeyi teknoloji gasbetmiş demektir. Sayın Yargıcım, eğer ben insan gibi yaşayamayacaksam, olmaz olsun öyle teknik başarı. Benim kafamda bir sakatlık yok. Yok benim kafamda bir sakatlık.

YARGIÇ - Tamam, tamam, başka bir sorum yok.

(YARGIÇ ayağa kalkıp pencereye doğru gider. Bir an düşünür.)

Bu alışılmışın çok ötesinde, olağanüstü bir dava. Bir yargıda bulunmadan önce, tarafların hepsinin iyi niyetle davrandıkları inancında olduğumu belirtmek isterim. Bir an düşünelim. Bu konuda yasalar oldukça açık. Ölümle sonuçlanacağı kesin olan bir mecraya yönelmek doğrultusunda düşünülüp taşınılarak verilmiş bir karar kendiliğinden deliliği kanıtlayan bir davranış değildir. Öyle olsaydı, savaşlarda Yararlık gösterirken şehit düşen pek çok askere deli gözüyle bakılır, kendilerine öldükten sonra, övünçle kahramanlık madalyası verilmezdi. Ancak Mr Harrison'ın ağır fiziksel yaralar almış bir kimse olarak bundan beyninin de etkilenmiş olabileceği ihtimalini göz önünde tutmamız gerekmektedir. Uzun meslek hayatımızda, işlediği fiil bakımından deliliği konusunda hiç şüphe olmadığı halde, sanık sandalyesinde akl: başında görünen pek çok kimseye rastlamışızdır. Bu davada Mr Harrison'ın tanık olduğumuz bariz zeka ve intikal gücü, kendisinin depresif bir hastalığa yakalanmış olabileceği gerçeğine gözlerimizi kapamamalıdır... O bakımdan - bu ayrı bir güçlük yaratıyor - birbiriyle bağdaşmayan iki ayrı tabii görüşü de dikkate almak zorundayız... ve Mr Harrison'ın ölmesine izin verilmesi konusunda

Öne sürdüğü kandırıcı ve bağlayıcı iddiaları karşısında kendisine ne kadar sempati duyarsak duyalım, yasalar Mr Harrison'ın verdiği karar, marazî bir depresyon geçirmekte olan bir beynin ürünü ise, duyduğumuz sempatiyi bir kenara itmeyi bize emretmektedir. Ancak Mr Harrison'ın tamamen akli başında, cesur ve soğukkanlı bir insan olduğunu gözlemiş bulunmamız bakımından kendisinin derhal serbest bırakılmasına karar verdim.

(Sessizlik. YARGIÇ, KEN'e doğru gider.)

İdam kararı vermeye bayılan bir yargıç istiyordunuz; işte aradığınızı buldunuz.

KEN - Yok, yok bu idam değil, Sayın Yargıcım, idam değil bu. Sağolun.

(YARGIÇ başıyla onaylar ve gülümser.)

YARGIÇ - Hoşçakalın.

(Döner, gider. HEMŞİRE'nin odasında DR EMERSON ile karşılaşır. Kendisiyle konuşurken KEN'in odasından DR SCOT dışında herkes çıkar.)

A... Dr Emerson!

DR EMERSON - Sayın Yargıcım?

YARGIÇ - Özür dilerim ama hastanıza salıvermeniz gerekecek..

DR EMERSON - Anlıyorum.

YARGIÇ - Gerçekten üzgünüm. Ne hissettiğinizi çok iyi anlıyorum.

DR EMERSON - Teşekkür ederim.

YARGIÇ - Kaderde ağır bir trafik kazası geçirmek varsa, bu şehirde olmasını ve beni bu hastaneye getirmelerini dilerim.

DR EMERSON - Tekrar teşekkür ederim.

YARGIÇ - Hoşçakalın.

(Koridordan geçerek gider. DR EMERSON bir an durur, sonra KEN'in odasına gider. KEN pencereden dışarı doğru bakmaktadır. DR SCOTT yatağın yanında oturmaktadır.)

DR EMERSON - Nereye gideceksiniz?

KEN - Bir yerde bir oda bulurum.

DR EMERSON - Buna gerek yok.

KEN - Şimdi gene...

DR EMERSON - Tedaviyi durduracağız, serumu kaldıracacağız. İsterseniz gıdayı da kesebiliriz. Üç gün sonra komaya gireceksiniz, en çok altı gün sonra da ölüm.

KEN - Son dakikada yeniden tedaviye başlamak da yok?

DR EMERSON - Açık seçik izniniz olmadıkça yok.

KEN - Sağolun, var olun, ama bunu niçin yapıyorsunuz?

DR EMERSON - Çok basit. Belki de fikrinizi değiştirirsiniz diye umuyorum.

(KEN gülümser ve başıyla hayır işareti yapar.)

KEN - Teşekkür ederim. Fikrimi değiştirecek değilim ama burada kalmak isterim.

(DR EMERSON başıyla evet işareti yapar ve çıkar. DR SCOTT ayağa kalkar, kapıya gider. Döner, KEN'e doğru onu öpeceymiş gibi yönelir.)

KEN - Hayır hayır. Haklıymışsın. Bu Emerson gerçekten pek inatçı bir adam!

(DR SCOTT belli belirsiz gülümser ve çıkar. Işıklar söner. Yalnız KEN'in yüzünde ışık kalır. Bu ışık bir an durur, sonra birdenbire kesilir.)

PERDE